

БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӨНІНДЕГІ НҰҚАУЛЫҚ

1. Кіріспе	2
2. Сапа мәдениеті және білім беру сапасын қамтамасыз етудің ұлттық моделінің сипаттамасы.....	2
3. Білім беру сапасын қамтамасыз етудің мақсаттары мен принциптері.....	4
4. Нұсқаулықтың қолданылу саласы.....	5
5. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық.....	7
5.1 Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінің құндылықтары.....	7
5.2 Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын қамтамасыз ету жүйесін іске асыру тетігі.....	8
6. Орта білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық.....	13
6.1 Орта білім берудің құндылықтары.....	13
6.2 Орта білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесін іске асыру тетігі.....	14
7. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық.....	21
7.1 Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің құндылықтары	21
7.2 Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесін іске асыру тетігі.....	22
8. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық.....	29
8.1 Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің құндылықтары..	29
8.2 Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі саясатты іске асыру тетігі.....	30
9. Қосымша білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық.....	37
10. Педагогикалық білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесі.....	39
11. Аккредиттеу органдары үшін сапаны қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық.....	46

1. Кіріспе

1. Білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық (бұдан әрі- Нұсқаулық) білім беру сапасын ішкі және сырттай қамтамасыз ету жүйелерін реттейтін нормалардың, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Білім беру саласындағы қолданыстағы заңнамасына сәйкес және халықаралық ұйымдардың ұсынымдары мен сапаны қамтамасыз ету саласындағы стандарттарды ескере отырып, білім беру мен оқыту сапасын арттыруға арналған құралдардың жиынтығын білдіреді, оның ішінде:

- жоғары білімнің еуропалық кеңістігінде сапаны қамтамасыз ету Стандарттары мен Нұсқаулықтары (The Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area - ESG),
- EQAVET (Кәсіби білім беру мен оқытудың еуропалық сапаны қамтамасыз ету жүйесі),
- Халықаралық Мектептер Кеңесінің (CIS) ұсынымдары,
- Ұлттық білім беру қауымдастығының (National Association for the Education of Young Children-NAEYC) ұсынымдары,
- Білім беру инспекциясының (Education Inspection Framework - EIF) шеңберлері және т.б.

2. Нұсқаулық жалпы жүйе деңгейінде және әрбір білім беру ұйымында білім беру сапасын құрылымдық арттыруға бағытталған.

3. Нұсқаулық білім мен инновациялардың тұрақты негізіне негізделген мемлекеттің бәсекеге қабілеттілігін арттыру бойынша білім беру мақсаттарына сәйкес сапаны қамтамасыз етудің негізі болып табылады және сапалы білім беру қызметін жүргізуге барабар жағдай жасау және білім беру сапасын қамтамасыз ету бойынша барлық мүдделі тараптардың іс-әрекеттерін бірыңғайландыру үшін бағдар ретінде қызмет етеді.

4. Осы Нұсқауды білім беру жүйесіне енгізу сапаны қамтамасыз ету жүйесінің нақты мақсаттары мен болжамдарына қатысты консенсусқа қол жеткізуді растайды.

2. Сапа мәдениеті және білім беру сапасын қамтамасыз етудің ұлттық моделінің сипаттамасы

5. Білім беру ұйымдары сапасының мәдениеті - білім беру сапасын үздіксіз жетілдірудегі білім беру процесіне қатысушылардың құндылықтар жүйесі мен пікірлері.

6. Сапа мәдениеті ұйымдық мәдениеттің бір бөлігі болып табылады және оны ұжымның барлық өкілдері бөліседі: басшыдан бастап педагогтар мен білім алушыларға дейін, оның үздіксіз жетілуіне білім беру ұйымының барлық кезеңдері мен процестерінде сапаны қамтамасыз ету арқылы қол жеткізіледі.

7. Білім беру сапасын қамтамасыз ету - бұл білім беру ұйымдарында білім алушылардың барлық мүдделі тараптардың күтулерімен және талаптарымен алатын білімдерінің, іскерліктерінің, дағдыларының, құндылық ұстанымдары мен құзыреттері жиынтығының сәйкестік дәрежесін қамтамасыз ету және оның жеке өсу мен кәсіби қызметте жарамдылығына кепілдік беру.

8. «Білім беру сапасын қамтамасыз ету» ұғымы – барлық мүдделі тараптардың мақсаттары мен міндеттерін қанағаттандыру үшін олардың күш-жігерімен және іс-әрекеттерімен білім беру жүйесінің сапалы ландшафтын жасайтын парадигма (тұжырымдама).

9. Сапа мәдениетінің элементтері:

1) Сапаны қамтамасыз етудің формальды процестері, олар сапаны анықтауға, өлшеуге, бағалауға және жақсартуға арналған құралдар мен процестерге негізделген;

2) жеке деңгейде қалыптасатын сапаға деген міндеттеме (сапаға деген дербес міндеттеме) және ұжымдық деңгей (Жеке қатынастар мен хабардарлық жалпы мәдениетті құрайды).

10. Сапаны қамтамасыз етудің формальды құралдары нормативтік, стратегиялық және операциялық сипатта болады.

11. Сапаға бейілділіктің жеке деңгейінің индикаторлары міндеттеме, жауапкершілік, тартымдылық және тиімділік болып табылады.

12. Сапаны ұстанудың ұжымдық деңгейі сенім мен ортақ құндылықтарға негізделген.

13. Сапа мәдениеті элементтерінің өзара әрекеттесуі байланыс, қатысу және сенім арқылы жүзеге асырылады.

14. Білім беру сапасын қамтамасыз етудің ұлттық моделі төрт деңгейден тұрады:

1) бірінші базалық деңгей ішкі сапаны қамтамасыз ету жүйесімен ұсынылған;

2) екінші интеграцияланған деңгей сапаны сырттай қамтамасыз ету жүйесімен ұсынылған;

3) үшінші деңгей аккредиттеу органдары үшін сапаны қамтамасыз ету;

4) төртінші деңгей мемлекеттің сапаны қамтамасыз ету жауапкершілігі білдіреді.

15. Қазақстан Республикасының Білім беру кеңістігінің барлық субъектілері сапаны қамтамасыз етудің ұлттық моделін сақтауға міндетті.

16. Білім беру ұйымдары ішкі сапаны қамтамасыз ету жүйесі және сапа мәдениетін қалыптастыру арқылы білім берудің сапасы мен оны қамтамасыз ету, өзінің білім беру қызметі үшін жауапты болады.

17. Білім беру сапасын ішкі қамтамасыз ету жүйесі – білім беру ұйымының сапа мәдениетін дамытуға негізделген білім беру процесі мен білім беру ортасының сапасын қамтамасыз ету саясатының, құралдары мен тәсілдерінің, білім беру сапасын басқару тәсілдерінің жиынтығы.

18. Білім беру ұйымында әрбір педагог (тәрбиеші, мұғалім, оқытушы), әрбір білім алушы, академиялық қызметкер, әртүрлі деңгейдегі менеджерлер мен басшылық түсінетін және қабылдайтын сапа мәдениеті қалыптастырылуы тиіс. Сапа білім беру ұйымы ұжымының әрбір мүшесінің және әрбір құрылымдық бөлімшесінің күнделікті қызметіне саналы түрде кіріктірілуі тиіс және осылайша «сапаның жаңғыртылатын мәдениетіне» қол жеткізіледі.

19. Сапа мәдениетінің ажырамас бөлігі академиялық және зерттеушілік адалдық мәдениеті болып табылады.

20. Білім беру сапасын сырттай қамтамасыз ету жүйесі-білім беру сапасының жеке адамның, қоғам мен мемлекеттің қажеттіліктеріне сәйкестігін белгілеудің институционалдық құрылымдарының, рәсімдерінің, нысандары мен тәсілдерінің жиынтығы.

21. Сапаны сырттай қамтамасыз ету жүйесінің рәсімдері сапаны ішкі қамтамасыз ету процестерінің тиімділігін сыртқы бағалауға бағытталған, оның ішінде білім беру ұйымында қалыптасқан сапа мәдениетіне баға беріледі.

Сапаны сырттай қамтамасыз ету білім беру ұйымының қызметін және (немесе) олардың бағдарламаларын аккредиттеуді немесе бағалауды, мемлекеттік бақылауды және қоғамдық сенімді қамтиды.

22. Аккредиттеу - аккредиттеу органының білім беру ұйымдарының білім беру қызметтерінің сапасы туралы мүдделі тараптарға объективті ақпарат беру мақсатында аккредиттеу стандарттарына (регламенттеріне) сәйкестігін тану рәсімі.

23. Аккредиттеу білім беру ұйымында сапаны ішкі қамтамасыз ету саясаты мен жүйесінің бар екендігін куәландырады, оларға осы жұмыста қолдау көрсетеді, сондай-ақ бұл туралы жұртшылықты қоса алғанда, мүдделі тараптарды хабардар етеді.

24. Білім беру сапасын мемлекеттік бақылау білім беру сапасын бағалаудың ұлттық жүйесін құру және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету арқылы қамтамасыз етіледі.

25. Сапаны қамтамасыз ету жөніндегі мемлекеттің жауапкершілігі білім беру жүйесін дамыту, оның жұмыс істеуінің құқықтық негізін жетілдіру және Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес білім алу үшін қажетті әлеуметтік-экономикалық жағдайлар жасау болып табылады.

3. Білім беру сапасын қамтамасыз етудің мақсаттары мен принциптері

26. Нұсқаулықтың басты мақсаттары білім беру сапасын қамтамасыз етуді жалпы түсінуге жәрдемдесу, барлық мүдделі тараптардың қызметіне сапаны қамтамасыз ету тетіктерін енгізу және елдің барлық білім беру ұйымдарында сапа мәдениетін қалыптастыру.

27. Қазақстан Республикасында сапаны қамтамасыз етудің негізгі қағидаттары:

1) білім беру ұйымдарының білім беру сапасы мен сапаны қамтамасыз ету жауапкершілігі;

2) білім беру ұйымдары мен аккредиттеу органдары қызметінің ашықтығы;

3) сапаны қамтамасыз ету нәтижелеріне қоғамның және барлық мүдделі тараптардың сенімі;

4) сапаны қамтамасыз етудің барлық деңгейлерінде сапа мәдениетін қалыптастыру және қолдау;

5) сапаны сырттай қамтамасыз ету нәтижелерінің ұлттық дерекқорының жұмыс істеуі.

28. Нұсқаулық сапаны қамтамасыз етудің ішкі және сыртқы тетіктерін біріктіреді.

29. Сапаны қамтамасыз ету процестері, бір жағынан, есеп беруге, екінші жағынан, үнемі жақсартуға бағытталған.

4. Нұсқаулықтың қолданылу саласы

30. Нұсқаулық Қазақстан Республикасында білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі келісілген саясатты белгілейді, оны барлық мүдделі тараптар: білім беру ұйымдары, өз қызметін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын аккредиттеу органдары, білім беру саласындағы мемлекеттік құрылымдар мен қоғамдық бірлестіктер міндетті түрде қабылдайды және сақтайды.

31. Сапаны қамтамасыз ету жүйесі Нұсқаулыққа, Ұлттық біліктілік шеңберіне, академиялық кредиттерге және білім алушылардың оқу жүктемесі көлемінің өзге де өлшемдеріне және танылған институттандырылған құрылымдарға негізделеді.

32. Нұсқаулық негізінде сапаны қамтамасыз ету жүйесі ұлттық білім беру жүйесін жақсарту мақсаттарына қызмет ететіндігін қарастырады.

33. Нұсқаулық бекітулері мынадай ережелер болып табылады:

1) Білім беру ұйымдары білім беру сапасына және өз қызметінің сапасын қамтамасыз етуге негізгі жауапты болады, осы мақсатта олар ішкі сапаны қамтамасыз ету жүйесін енгізеді;

2) Аккредиттеу органдары өзі әзірлеген стандарттардың (регламенттердің) негізінде білім беру ұйымдарын институционалдық және (немесе) бағдарламалық аккредиттеуден өткізеді, оның нәтижелері бойынша білім беру ұйымында сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесінің бар екендігі туралы жұртшылықты қоса алғанда, мүдделі тараптарды хабардар етеді және оларға осы жұмыста қолдау көрсетеді;

3) Мемлекеттік құрылымдарға білім беру жүйесінің ажырамас басымдығы ретінде сапаны қамтамасыз етудің мақсаты мен рөлін нақты көрсетуге, сапаны қамтамасыз ету жөніндегі агенттіктер мен білім беру ұйымдарына Нұсқаулықтарды, халықаралық және еуропалық сапаны қамтамасыз ету стандарттарын орындауға мүмкіндік беретін құқықтық базаны құруға, олардың талаптарының сақталуын қамтамасыз етуге, сыртқы сапаны қамтамасыз ету жүйесінің негізгі құрылымын анықтайтын ережелердің мақсатқа сай екендігіне көз жеткізіледі.

34. Сапаны қамтамасыз етуді өлшеу тетігі институционалдық, сондай-ақ өңірлік және ұлттық деңгейлерде шешімдер қабылдау кезінде валидтік деректерді ұсынуға бірдей бағытталған ішкі және сыртқы құралдар болып табылады.

35. Кез-келген деңгейде сапаны қамтамасыз ету жүйесі - сапаны ішкі қамтамасыз етуден және сапаны сыртқы қамтамасыз етуден қалыптасады және

білім беру сапасын басқарудың өзара байланысты және өзара әрекеттесетін саясаттарының, стандарттарының, құралдары мен әдістерінің жиынтығы.

36. Білім беру сапасы саласындағы саясат - білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі тұжырымдалған және бекітілген жобалар және білім беру мен білім беру қызметтерінің неғұрлым жоғары сапалы деңгейін қамтамасыз ету үшін білім беру ұйымын дамытудың басымдықтары, қағидаттары, бағыттары болып табылады.

37. Білім беру сапасы саласындағы стандарттар-білім беру ұйымдарының немесе аккредиттеу органдарының барлық мүдделі тараптардың (талапкерлер және олардың ата-аналары, студенттері, ПОҚ, жұмыс берушілер, ЖАО және өзге де стейкхолдерлер) қажеттіліктері мен үміттерін қанағаттандыру мақсатында академиялық, тәрбиелік, зерттеу және басқа да процестердің жұмыс істеуі мен тұрақты жетілуіне арналған қағидалар жиынтығы және оларды іске асыру өлшемшарттары сипатталатын құжаттары).

38. Саясатта және стандарттарда білім беру ұйымы немесе сапаны қамтамасыз ету жөніндегі агенттік қызметінің нысанасына сәйкес келетін білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар көрсетіледі.

39. Сапаны қамтамасыз ету критерийі - мүдделі тараптардың талаптарына сәйкес оның сапасын өлшеу немесе бағалау үшін қолданылатын білім берудің, оның ішінде білім беру қызметінің (өнімінің), білім беру процесі мен білім беру ортасының сипаттамалары.

40. Білім беру сапасын қамтамасыз ету құралдары-бұл сапаны қамтамасыз ету стандарттары мен өлшемшарттарының, сондай-ақ индикаторлар (көрсеткіштер) мен бақылау-өлшеу материалдарының жиынтығы.

41. Индикаторлар (көрсеткіштер) сапаға қойылатын талаптарға қатысты білім беру ұйымының қызметі туралы ақпарат береді және оның қызметін жақсартуға көмектеседі. Осыған байланысты индикаторлар (көрсеткіштер) үш функцияны орындайды: сапа туралы істің жай-күйін өлшейді, сигнал береді және хабарлайды.

42. Білім беру практикасында өлшеу үшін сандық индикаторлар, сапалық индикаторлар, салым индикаторлары, процесс индикаторлары, нәтиже индикаторлары, бағыт индикаторлары, тиімділік көрсеткіштері, қаржылық индикаторлар, КРІ индикаторлары қолданылады.

43. Өлшенетін салаларға мыналар жатады: білім алушыларды қабылдау, академиялық жетістіктер (үлгерім) және білім алушылардың ілгерілеуі, оларды шығару, контингентті сақтау, білім алушыларды тарту, түлектер (өткен жылдар), оқу және (немесе) білім беру бағдарламалары, педагогтар, профессор-оқытушылар құрамы, қызметкерлер & HR, қашықтықтан оқытуды қоса алғанда, білім беру технологиялары, оқу және ғылыми зертханалар, жабдықтар, қаржылық көмек, гранттар мен зерттеулер, кітапхана, Стратегиялық жоспарлау, соның ішінде академиялық стратегия, қанағаттану деңгейі, бизнеспен байланыс, басқа білім беру ұйымдары, қоғам.

5. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық

5.1 Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінің құндылықтары

44. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінің құндылықтары баланы туғаннан бастап отбасында, мектепке дейінгі білім беру ұйымында, балаларды дамыту орталықтарында бес (алты) жасқа толғанға дейін тәрбиелеу мен оқыту ісінде бағдар болады.

45. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың құндылықтары баланың қауіпсіздігінің, тәрбиесінің, дүниетанымын қалыптастырудың және дамуының маңызды факторы болып табылады.

46. Ұлттық деңгейде де, әрбір жеке отбасында да алға жылжытылатын және қолдау көрсетілетін мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың негізгі құндылықтары:

- бала құқықтарын сақтау және құрметтеу;
- баланы білім беру процесінің толыққанды қатысушысы (субъектісі) деп тану;
- мектепке дейінгі сапалы тәрбие мен оқытуға тең қол жеткізу;
- баланың психологиялық жайлылығы;
- отбасында және мектепке дейінгі ұйымда баланың өмірі мен денсаулығын сақтауды қамтамасыз ету;
- әлемді тануға ашықтық;
- ойын және шығармашылық;
- тәрбиеленушінің зерттеу қызметі;
- өмір сүретін тәжірибелердің әртүрлілігі;
- тәрбие және білім беру процесінің барлық қатысушыларының хабардарлығы мен жауапкершілігі;
- ынтымақтастық және қолдау.

5.2 Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын қамтамасыз ету жүйесін іске асыру тетігі

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын ішкі қамтамасыз ету жүйесі

47. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын ішкі қамтамасыз етудің мақсаттары:

- баланың мектепке дейінгі ұйымда қауіпсіз болуы үшін жағдай жасау;
- балалардың толыққанды дамуы.

48. Баланың мектепке дейінгі ұйымдағы қауіпсіздігінің қамтамасыз етілуі үшін жағдайлар нормативтік талаптарға, санитариялық қағидалар мен өртке қарсы нормаларға, толыққанды дамуға, дамытушы ортаның қолжетімділігін қамтамасыз етуге, білікті кадрлармен қамтамасыз етуге, бейнебақылау жүйесінің болуына сәйкес жүзеге асырылады.

49. Балалардың толыққанды дамуы қол жетімді дамып келе жатқан пәндік-кеңістіктік ортаны құру және мұғалімдердің оқушылармен сапалы өзара әрекеттесуін ұйымдастыру арқылы қамтамасыз етіледі.

50. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстың басым бағыттары:

- мектепке дейінгі білім мазмұнын жаңарту;
- педагогтердің шығармашылық және жеке әлеуетін жандандыру;
- мектепке дейінгі ұйымның менеджментін жетілдіру.

51. Мектепке дейінгі ұйымдар (барлық типтері мен түрлері) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың сапасын ішкі қамтамасыз ету саясаты мен стандарттарын дербес әзірлейді, бұл отбасы мен баланың мектепке дейінгі білім беру ұйымының сапалы қызметтеріне қажеттілігін қанағаттандыруға бағытталған сапаны қамтамасыз ету жүйесін қолдайды.

52. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын бағалау өлшемдері:

- қолданыстағы нормативтік актілерге сәйкес нормалар мен талаптарды сақтау;

- оқу бағдарламасының міндеттерін сапалы жүзеге асыру;

- педагогтардың құзыреттілігінің жоғары деңгейі;

-ортаның қол жетімділігі және дамытушы заттық-кеңістіктік орта жағдайларына сәйкестігі;

-мектепке дейінгі ұйымның материалдық-техникалық жарақтандырылуы;

- балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- ата-аналарды тәрбиелеу және оқыту процесіне тарту.

53. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын ішкі қамтамасыз етуге арналған стандарттарға мыналар жатады:

Стандарт 1. Сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат

Сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат сапалы білім беру ортасын құру және дамыту және білім беру қызметін тиімді ұйымдастыру негізінде мектепке дейінгі ұйым қызметінің сапасын қамтамасыз етуді үздіксіз жетілдіруге бағытталған.

Мектепке дейінгі ұйым мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың білім беру процесінің барлық қатысушыларының өзара іс-қимылы арқылы бақытты, дені сау, тәуелсіз, ізденгіш, көпшіл, сыни ойлайтын балалардың біртұтас дамуына жағдай жасайды, ұлттық мәдениет пен дәстүрлер арқылы рухани-адамгершілік құндылықтар негізінде баланың жеке қасиеттерін қалыптастырады, отбасымен ынтымақтастық нысандарын кеңейтеді.

Мектепке дейінгі ұйымда басқару рәсімдері, қаржылық есептілік, денсаулық сақтау, тамақтану және қауіпсіздік, сондай-ақ кадр саясаты бар. Ол тұрақты қызметкерлер мен қызметкерлерді, қаржы мен бағдарламаларды басқаруды қолдайтын саясатты, рәсімдерді және жүйелерді тиімді жүзеге асыруы керек.

Стандарт 2. Балалардың қауіпсіздігі мен денсаулығы

Мектепке дейінгі ұйымда балалардың өмірі мен денсаулығын сақтау қауіпсіздігін қамтамасыз ету. Балалардың қауіпсіздігі оның қауіпсіз ортасы, өмірі мен денсаулығы үшін қауіпсіз мүкәммалды пайдалану, баланың ұйымда болуының қауіпсіз жағдайларын жасау және педагогтар мен тәрбиешілердің тілектестік қарым-қатынасы арқылы қамтамасыз етіледі. Мектепке дейінгі ұйым балалардың толыққанды және дұрыс тамақтануын қамтамасыз етеді, балалар мен персоналды аурулардан қорғау бойынша шаралар қабылдайды. Балаларды өздері үшін дұрыс таңдау жасауға үйретеді және салауатты ортаны қолдайды.

Стандарт 3. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын әзірлеу және бекіту

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мазмұны «Денсаулық», «Коммуникация», «Таным», «Шығармашылық», «Әлеумет» білім беру салалары арқылы біріктірілген ойын-сабақтар, ойын қызметі, баланың даралығы мен субъективтілігін қолдауға бағытталған ересек пен баланың бірлескен қызметі арқылы іске асырылады.

Білім беру салаларын іске асыру үшін дамытушы орта құрылады, ол мыналарды қамтамасыз етеді:

- 1) баланың толыққанды және жан-жақты дамуына арналған бағдарламаларды іске асыру;
- 2) балалардың қарым-қатынас және бірлескен іс-әрекет мүмкіндігі;
- 3) дамушы ортаны құру шарттары;
- 4) инклюзивті білім беруді ұйымдастыру кезіндегі физикалық және психологиялық-педагогикалық жағдайлар;
- 5) трансформацияланатын ойын аймақтарының толықтылығы, олардың қолжетімділігі мен қауіпсіздігі.

Оқу бағдарламасын іске асыру оның мақсаттарына сәйкес келуі керек, сонымен қатар келесі салаларда оқыту мен дамытуға ықпал етуі керек: әлеуметтік, эмоционалды, физикалық, тілдік және танымдық. Стандартта келесі критерийлер ашылуы керек: әлеуметтік және эмоционалды даму, физикалық даму, тілдің дамуы, қарапайым математикалық дағдыларды дамыту.

Стандарт 4. Баланы тәрбиелеу, оқыту және оның дамуындағы ілгерілеуді бағалау

Тәрбие мен оқыту баланың денсаулығын сақтау, коммуникативтік-тілдік, танымдық, шығармашылық және әлеуметтік дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Балалардың жеке дамуына мониторинг жүргізу және білім беру қызметін жоспарлау үшін педагогтар мақсатты бағдарларды пайдаланады. Нысаналы бағдарлар үлгілік оқу бағдарламасына қосымшада айқындалады және бағалауға жатпайды.

Мектепке дейінгі ұйымның және мектептің мектепалды сынып түлегінің дайындық деңгейіне «Білім туралы» ҚР Заңның 56-бабына сәйкес талаптар қойылмайды.

Мектепке дейінгі ұйымның және мектептің мектепалды сынып түлегі келесі қасиеттерге ие:

білуге құштар;
өзіне сенімді;
қарым-қатынасқа әзір;
командада жұмыс істей алады;
сыни ойлау қабілеті бар;
креативті;
дербес;
әлеуметтенген;
мектепте оқуға ниеті бар.

Стандарт 5. Педагогикалық құрам және қызметкерлер

Мектепке дейінгі ұйым күтім мен дамытуды, білім беру процесін құзыретті педагогтармен, тәрбиешілер және бала күтушілермен бірге қамтамасыз етеді. Балаларды оқыту мен дамытуға жәрдемдесу, сондай-ақ балалардың қажеттіліктерін қолдау үшін қажетті біліктілігі, білімі және кәсіби адалдығы бар педагогикалық және әкімшілік персонал үшін қолайлы жұмыс ортасы құрылады. Педагогикалық және әкімшілік персоналдың тұрақты кәсіби дамуына, біліктілігін арттыруға ықпал ету.

Стандарт 6. Қарым-қатынас және өзара іс-әрекет : педагог, тәрбиеші, ата-ана және бала

Мектепке дейінгі ұйым барлық балалар мен ересектер арасында оң қарым-қатынасты қалыптастыруға, әр баланың жеке құндылығы мен қоғамға деген сезімін ынталандыруға, сондай-ақ әр баланың қоғамның жауапты мүшесі ретінде өз үлесін қосу қабілетін дамытуға ықпал етеді. Педагогтер мен отбасылар, педагогтер мен балалар арасындағы сапалы өзара іс-әрекетке жағдай жасайды. Балалардың достар табуына және өздігінен дамуына көмек көрсетеді.

Стандарт 7. Дамытушы орта

Мектепке дейінгі ұйымда балалардың денсаулығы үшін қауіпсіз жағдай жасау, үй-жайда және ашық ауада тиісті күтімі бар физикалық орта жасау үшін жеткілікті қаржыландыру болуы тиіс. Сондай-ақ, сапалы және толыққанды дамыту мен оқыту үшін жиһаз, құрал, мүкәммал заттармен қамтамасыз етеді.

Стандарт 8. Жұртшылықты ақпараттандыру

Барлық мектепке дейінгі ұйымдар өз қызметі туралы ақпаратты ұйымның ашық, қолжетімді, объективті және өзекті ресми сайтында орналастыруы тиіс.

Стандарт 9. Сапаны мерзімді сырттай қамтамасыз ету

Мектепке дейінгі ұйымдар сыртқы бақылаудан және профилактикалық бақылауды, жоспардан тыс тексерулерді және мемлекеттік аттестаттауды қамтитын сапаны қамтамасыз етуді бағалаудан өтеді.

54. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын қамтамасыз ету саласындағы саясаттың маңызды өлшемі ішкі сапаны қамтамасыз ету стандарттарында көрініс табатын инклюзивтілік қағидаты болып табылады.

55. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын қамтамасыз ету жөніндегі стандарттар отбасы мен баланың мектепке дейінгі білім беру ұйымының сапалы қызметтеріне қажеттілігін қанағаттандыруға бағытталған сапаны қамтамасыз ету жүйесін ұйымдастыруды қолдайды.

56. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын ішкі бағалауды мектепке дейінгі ұйым мониторинг (бастапқы, аралық, қорытынды) және білім беру қызметтерін көрсету сапасына ата-аналардың қанағаттануын айқындау арқылы жүргізеді.

57. Мониторинг Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (бұдан әрі – МЖБС), мектепке дейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары және олардың қызметін регламенттейтін басқа да нормативтік құқықтық құжаттар талаптарының орындалуын қамтамасыз ету мақсатында жүргізіледі.

58. Мониторинг мыналарды қамтиды:

- мектеп жасына дейінгі балалардың дамуын бақылау;
- жас ерекшеліктеріне сәйкес балалардың дағдылары мен дағдыларының қалыптасуын бағалау;
- педагогтің өз жұмыс жоспарына түзету әрекеттерін енгізу.

59. Оқу бағдарламаларын іске асыру кезінде ықтимал қауіптер мен қатерлерді болдырмау мақсатында, мектепке дейінгі ұйым, білім беру қызметтерін көрсету сапасын қамтамасыз ету үшін ішкі және сыртқы бақылау критерийлерін қамтитын өзін-өзі бағалауды жүргізеді.

60. Ата-аналардың білім беру қызметтерінің сапасына қанағаттануын анықтау сауалнама, онлайн-сауалнама жүргізу, ата-аналардың білім беру қызметтерінің сапасына қанағаттану индикаторының динамикасы бойынша арқылы жүзеге асырылады.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын сырттай қамтамасыз ету жүйесі

61. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын сырттай қамтамасыз ету сыртқы бақылау және сыртқы бағалау арқылы іске асырылады.

62. Сыртқы бақылау профилактикалық бақылау, жоспардан тыс тексерулер және мектепке дейінгі ұйымдарды мемлекеттік аттестаттау жүргізу арқылы жүзеге асырылады.

63. Жоспардан тыс тексерулерді, Қазақстан Республикасының Білім туралы Заңнамасының және білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарының сақталуын бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылауды, бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылауды, меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан, мектепке дейінгі ұйымдарды мемлекеттік аттестаттауды білім беру саласындағы уәкілетті орган жүзеге асырады.

64. Мемлекеттік аттестаттау бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай, білім беру қызметін талдау және зерделеу арқылы мынадай бағыттар бойынша жүргізіледі:

- оқыту нәтижелеріне бағдарланған тәрбие-білім беру процесінің мазмұны;

- тәрбиеленушілердің оқу жүктемесінің ең жоғары көлемі;

- тәрбиеленушілерді мектепте оқытуға дайындау, оның ішінде тәрбиеленушілердің жетістіктерін мониторингілеу (біліктері мен дағдыларын диагностикалау);

- оқу мерзімі.

65. Мемлекеттік аттестаттаудан өту үшін мектепке дейінгі ұйымдар ұйымдастырушылық қызметтің, педагогикалық процестің критерийлерін, күтілетін нәтижелерді қоса алғанда, өзін-өзі бағалауды жүргізеді.

66. Мектепке дейінгі ұйымды сыртқы бағалау оны институционалдық аккредиттеу арқылы жүзеге асырылады.

67. Мектепке дейінгі ұйымдарды аккредиттеу еріктілік, тәуелсіздік және ақылылық қағидаттарында жүргізіледі.

68. Мектепке дейінгі ұйымдарды аккредиттеуді өздері дербес әзірлеген стандарттар мен регламенттер бойынша танылған ұлттық немесе халықаралық аккредиттеу органдары жүргізеді.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың сапасын мемлекеттік деңгейде қамтамасыз ету үшін жауапкершілік жүйесі

69. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік деңгейдегі сапасы үшін жауапкершілік білім беру саласындағы уәкілетті органға, жергілікті атқарушы органдарға, оның ішінде өңірлік әдістемелік кабинеттерге жүктеледі.

70. Білім беру саласындағы уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді:

- тамақтандыруды ұйымдастыру, сондай-ақ мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарда тәрбиеленетін балаларды тамақтандыруды қамтамасыз етумен байланысты тауарларды сатып алу қағидалары;

- үлгілік оқу жоспарларын, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаларын сараптау және апробациялау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру қағидалары;

- мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидалары;

- мектепке дейінгі білім беру ұйымдары үшін оқу-әдістемелік кешендерінің құрылымы мен мазмұнына қойылатын талаптар;

- мектепке дейінгі білім беру ұйымдары үшін оқу-әдістемелік кешендерді дайындау, сараптау, апробациялау және мониторинг жүргізу, басып шығару жөніндегі қағидалар;

- республикалық және жергілікті бюджеттер бекітілгенге дейін Мектепке дейінгі ұйымдарға арналған, оның ішінде электрондық нысандағы оқу-әдістемелік кешендердің тізбесі;

- мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының тәрбиеленушілерін оқулықтармен және оқу-әдістемелік кешендермен қамтамасыз ету бойынша жұмысты үйлестіреді;

- мектепке дейінгі ұйымдар үшін білім беру қызметтерін көрсетудің үлгі шартының нысандары;

- мектепке дейінгі білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жарақтандыру нормалары;

- мектепке дейінгі білім беру жүйесі үшін кадрлар даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидалары;

- мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру әдістемесі мен қағидалары;

- мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамтамасыз етуге мемлекеттік тапсырысты орналастыру қағидалары;

- мектеп жасына дейінгі балалардың орта білім алғанға дейінгі есебін ұйымдастыру ережесі.

71. Жергілікті атқарушы органдар мыналарды қамтамасыз етеді:

- мектеп жасына дейінгі балаларды автоматтандырылған есепке алу, оларды орта білім алғанға дейін оқыту;

- мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға мемлекеттік білім беру тапсырысын бекіту және орналастыру;

- ата-ана төлемақысының мөлшерін бекіту;

- медициналық қызмет көрсету;

- мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарды материалдық-техникалық жарақтандыру;

- қажетті әдістемелік және кеңестік көмек.

72. Аймақтық әдістемелік кабинеттер:

- білім беру саласындағы уәкілетті органның және жергілікті атқарушы органдардың қағидалары мен нормалары негізінде білім беру процесін құру;

- жаңашылдықтар туралы педагогтерді тиімді және жедел ақпараттандыру;

- әдістемелік қызмет құрылымдарымен, тәрбиеленушілердің ата-аналарымен (заңды өкілдерімен) өзара қарым-қатынас орнату.

73. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын қамтамасыз ету жүйесінің тиімділігін мониторингтеу ҰБДҚ-да көрсетілетін мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдарының тиісті статистикалық деректерін, индикаторлары мен көрсеткіштерін талдау және тексеру арқылы жүзеге асырылады.

6. Орта білім беру сапасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық

6.1 Орта білімнің құндылықтары

74. Орта білім берудің құндылықтар жүйесі оқушылардың дүниетанымын қалыптастыруда бағдар ретінде әрекет етеді, оның міндеттері олардың рухани-адамгершілік қасиеттерін, аналитикалық, сыни және шығармашылық ойлау дағдыларын, өзін-өзі жүзеге асыру және қоғамдағы өзара әрекеттесу дағдыларын дамыту болып табылады.

75. Орта білім берудің барлық деңгейлерінде (бастауыш, жалпы, негізгі) қазақстандық патриотизм, азаматтық жауапкершілік, құрмет, ынтымақтастық,

еңбек пен шығармашылық, ашықтық, өмір бойы білім алу сияқты негізгі құндылықтарға негізделген сапаны қамтамасыз ету жүйесі қарастырылады:

- 1) сапалы білім мен тәрбие беруді жақсарту;
- 2) белсенді азаматтық ұстанымға, адамгершілік құндылықтарға тәрбиелеу;
- 3) білім алушылардың жетістіктерін жүйелі бақылау арқылы білім сапасының тиімділігін арттыру;
- 4) орта білім берудің барлық бағыттарына инновациялық технологияларды енгізу;
- 5) мұғалімдердің, оқушылар мен ата-аналардың қарым-қатынасы үшін ерекше ортаны қалыптастыру үшін қолайлы климат пен қажетті жағдайлар жасау;
- 6) мүдделі тараптармен өзара тиімді ынтымақтастық;
- 7) өмір бойы үздіксіз білім алу қажеттілігі.

2. Орта білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесі азаматтың міндетті тегін орта білім алуға конституциялық құқығын жүзеге асыруға ықпал етеді.

76. Орта білімнің сапасын қамтамасыз ету жүйесі ата-аналардың әлеуметтік және материалдық жағдайына және басқа да сыртқы факторларға қарамастан жоғары сапалы орта білімнің қолжетімділігін қамтамасыз етуге бағытталған.

6.2 Орта білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесін енгізу механизмі

Орта білім берудің ішкі сапасын қамтамасыз ету жүйесі

77. Орта білім беру сапасын оның барлық деңгейінде қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстың басым бағыттары:

- 1) білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау;
- 2) бағдарламалар мен оқулықтарды, оқу әдебиеттерін жүйелі және салыстырмалы талдау;
- 3) бастауыш, орта, жалпы орта білім беру мазмұнын жетілдіру;
- 4) педагогтардың шығармашылық және тұлғалық әлеуетін белсендіру.

78. Орта білім беру сапасын ішкі қамтамасыз ету жүйесі орта білім беру ұйымдары дербес әзірлейтін ішкі сапаны қамтамасыз ету стандарттарына негізделеді.

79. Орта білім беру сапасын ішкі қамтамасыз ету стандарттарына мыналар жатады:

Стандарт 1. Сапаны қамтамасыз ету саясаты

Сапаны қамтамасыз ету саясатын орта білім беру ұйымы дербес әзірлейді және енгізілген барлық параметрлер бойынша жүзеге асырылады, ол жалпыға қолжетімді болуы керек және оның стратегиялық менеджментінің бөлігі болып табылады.

Сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат жоғары сапалы білім беру ортасын құру, дамыту және оқу үдерісін тиімді ұйымдастыру негізінде орта білім беру ұйымының қызметін үздіксіз жетілдіруге бағытталған.

Стандарт 2. Орта білім берудің жалпы оқу жоспарларын әзірлеу және бекіту

Жалпы білім беретін оқу бағдарламалары оқудың күтілетін нәтижелерін қоса алғанда, белгіленген мақсаттарға сәйкес құрылуы керек. Оқу бағдарламасы қолжетімді және барлық оқушылардың интеллектуалдық, физикалық, әлеуметтік және эмоционалдық қажеттіліктерін қанағаттандыруы керек. Оқу бағдарламасы оқушылардың мектептен тыс өмірге жақсы бейімделуін қамтамасыз ету үшін жаһандық азаматтықты, мәдениетаралық және цифрлық оқытуды жоспарлауы керек. Бағдарлама жүйелі және жоспарлы түрде, оқушылардың оқу нәтижелерін негізге ала оырып өзгермелі сыртқы әсерлерге жауап ретінде бақылануы, бағалануы, қарастырылуы және әзірленуі керек.

Стандарт 3. Оқыту және бағалау: әдістемесі, технологиялары, әдістері және бағалау жүйесі

Оқыту барлық оқушыларға оқу үдерісіне қатысуға, оқу бағдарламасына қол жеткізуге және оқуда табысқа жетуге мүмкіндік беретін мектептің сапалы білім беру анықтамасымен тығыз сәйкес келуі керек. Оқу бағдарламасына қол жеткізу қиынға соғатын студенттерге оқудағы кедергілерді жою үшін инклюзивті әдістерді қолданатын білікті қызметкерлер қолдау көрсетуі керек. Бағалау оқушылардың әртүрлі оқу қажеттіліктерін қанағаттандыратын және нақты критерийлерге негізделген әртүрлі әдістерді қамтуы керек. Бағалауды мұғалімдер бақылауы, бағалауы және оқу нәтижелері мен педагогикалық әдістерді жақсарту үшін қолдануы керек. Оқушылардың үлгерімі туралы деректер жиналып, студенттерге, олардың ата-аналарына және басқа да мүдделі тараптарға қолжетімді болуы керек. Деректер оқушылардың үлгерімін бақылау мен бағалау және оқыту мен оқудағы жақсартуларды хабардар ету үшін бүкіл мектеп бойынша жүйелі түрде пайдаланылуы керек.

Стандарт 4. Тәрбие процесі, оның оқумен байланысы

Жалпы білім беру, сондай-ақ белсенді азаматтық ұстанымды тәрбиелеу оқу үдерісімен қатар жүзеге асырылып, әрқашан өзара байланысты болуы керек.

Стандарт 5. Оқушының жетістігі, дамудағы үлгерімі, оқу нәтижелерін тану

Балалардың оқуы мен дамуы туралы ақпарат беру үшін әртүрлі формальды және бейресми бағалау тәсілдерін қолдану. Бұл бағалау мұғалімдер мен жанұя арасындағы өзара қарым-қатынас жағдайында және мәдениетті түрде жүргізілуі керек. Бағалау нәтижелері бағдарламаны жетілдіру, оқыту әдістерін жетілдіру және балалар туралы негізделген шешімдер қабылдау үшін пайдаланылуы керек. Стандартты құрастыру кезінде келесі критерийлерді пайдалану қажет: бағалау жоспары, бағалау әдістері, балалардың қызығушылықтары мен қажеттіліктерін анықтау және балалардың үлгерімін сипаттау, оқу бағдарламасын бейімдеу, оқытуды даралау.

6-Стандарт. Педагогикалық құрам және персонал

Орта білім беру ұйымы оқу-тәрбие процесін білікті педагогтармен қамтамасыз етуі тиіс. Педагогикалық ұжым мен қызметкерлер жеткілікті мөлшерде жұмыс істеуі, тиісті тәжірибесі, біліктілігі және еңбек заңнамасына сәйкес болуы керек. Орта білім беру ұйымы мұғалімдер мен қызметкерлердің біліктілігін арттыруды және/немесе оқытуды қамтамасыз етуі керек, ол басымдықтарға сәйкес келуі, қызметкерлердің қажеттіліктерін қанағаттандыруы және оқуға, әл-ауқатқа және жаһандық азаматтыққа ықпал етуге тиіс. Барлық профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлер Этикалық кодекске және қызметкер мен ұйым арасындағы келісімнің негізгі талаптарын белгілейтін және лауазымға сәйкес жалақы мен басқа да төлемдерді қарастыратын еңбек шартына сәйкес жұмысқа қабылдануы тиіс.

Стандарт 7. Өзара әрекет және қарым-қатынас: тәрбиеші, мұғалім, ата-ана және бала

Мұғалімдер мен оқушылар, ата-аналар мен балалар арасында жағымды қарым-қатынас орнатуға үлес қосу. Оқушыларға достасуға және жағымсыз мінез-құлықпен күресуге көмектесу. Қоғамның жауапты мүшесі ретінде әр баланың дамуына ықпал ету.

Стандарт 8. Оқу-материалдық ресурстар және оқытушылар мен студенттердің басқаруға қатысуы

Орта білім беру ұйымы мақсат пен бағытты орындауға, оқу жоспарын орындауға және білім алушылардың әл-ауқатына ықпал ету үшін қосымша қызмет көрсететін орын мен жабдықты, басқа да қолдау жүйелерімен қамтамасыз етуі керек. Қосымша орындар тазалық, денсаулық, қауіпсіздік стандарттарына сәйкес болуы керек. Технологиялық жүйелер оқыту, оқу және басқару қажеттіліктерін қолдауы және тиісті, тиімді қауіпсіздік, қорғау және құпиялылық шараларын қамтамасыз етуі керек. Нысандарды бақылау жергілікті және жаһандық ортаны тиісінше есепке алуы және мүмкіндігінше жергілікті ережелерден асып түсуі керек.

Стандарт 9. Қоғамды ақпараттандыру

Барлық орта білім беру ұйымдары өз қызметі туралы ақпаратты мектептің ресми сайтында орналастыруға міндетті. Ақпарат анық, объективті және өзекті болуы керек.

Стандарт 10. Мерзімді сыртқы сапаны қамтамасыз ету

Орта білім беру ұйымдары сыртқы бақылауды және сыртқы бағалауды қоса алғанда, сапаны қамтамасыз етудің сыртқы рәсімдерінен өтеді. Сыртқы бақылауға оқушылардың оқу жетістіктерін бақылау, профилактикалық бақылау, жоспардан тыс тексеру және мемлекеттік аттестаттау кіреді.

Сыртқы бағалау (аудит) институционалдық аккредиттеу арқылы жүзеге асырылады. Процедура халықаралық сапа стандарттарына сәйкес дәйекті және ашық түрде жүзеге асырылуы, олардың қабылдануы мен тиімділігін қамтамасыз етуі керек.

80. Орта білім беру сапасын қамтамасыз ету саясатының маңызды өлшемі сапаны қамтамасыз етудің ішкі стандарттарында көрініс табатын инклюзивтілік принципі болып табылады.

81. Орта білім берудегі сапаны қамтамасыз ету стандарттары білім алушылардың сапалы білім беру қызметтеріне қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған сапаны қамтамасыз ету жүйесін ұйымдастыруды қолдайды.

82. Орта білім беру ұйымдары ішкі және сыртқы бағалау тетіктерін қамтитын сапаны қамтамасыз етудің тұрақты жүйесін құрады.

83. Орта білім берудің сапасын ішкі бағалауды орта білім беру ұйымы Қазақстан Республикасының Мемлекеттік білім беру стандартының, Орта білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларының және басқа да нормативтік құқықтық актілерінің талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету мақсатында жүргізеді. білім беру қызметін реттейтін, білім беру бағдарламаларын іске асыру кезінде мүмкін болатын қауіптер мен қауіптерді жоятын нормативтік құқықтық құжаттар.

84. Білім беру сапасын ішкі қамтамасыз ету жүйесіне барлық мүдделі тұлғалар (оқушылар, ата-аналар, мұғалімдер, әкімшілік қызметкерлер, тұлғалар) тартылады.

85. Білім беру сапасын ішкі қамтамасыз ету жүйесі өзара байланысты және өзара тәуелді элементтерді қамтиды:

1) білім беру сапасын басқарудың ішкі жүйесін жобалау және жоспарлау (орта білім беру сапасын қамтамасыз ету саясатын іске асыруды қамтамасыз ететін нормативтік, ұйымдастырушылық, әдістемелік және басқа да құжаттарды әзірлеу және бекіту);

2) процесті басқару: оқу-әдістемелік, ұйымдастырушылық, әдістемелік (қажеттіліктерді зерттеу, ресурстармен қамтамасыз ету, сапаны бақылау және т.б.);

3) процестердің мониторингі және түзету (көрсеткіштер мен сапа көрсеткіштеріне қол жеткізуді бағалау және талдау, мүдделі тараптармен кері байланыс, басқару жүйесі мен іс-шараларға білім беру қызметтерін көрсету ретінде түзету әрекеттерін енгізу).

86. Білім беру ұйымының өзі жүзеге асыратын білім сапасын бағалаудың ішкі рәсімдеріне мыналар жатады:

1) білім алушылардың біліміндегі жоғалтуларды анықтау бойынша оқу жылының басындағы әкімшілік бақылау жұмысы;

2) білім алушылардың оқу жетістіктерін ағымдағы бақылау (педагог ағымдағы сабақтарда жүргізетін оқу бағдарламасына сәйкес білім алушылардың білімін жүйелі тексеру; білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау қалыптастырушы бағалау арқылы бағаланады);

3) білім алушылардың оқу жетістіктерін аралық бақылау (білім алушылардың бір оқу пәнін зерделеу аяқталғаннан кейін оның бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын меңгеру сапасын бағалау мақсатында жүргізілетін оқу бағдарламасына сәйкес білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау; белгілі бір оқу кезеңі (тоқсан, оқу жылы) аяқталғаннан кейін, сондай-ақ бөлімдерді (толассыз тақырыптарды) зерделеуді бағалау оқу бағдарламасына сәйкес-жиынтық бағалау);

4) білім алушылардың мемлекеттік жалпыға міндетті орта білім беру стандартында (тиісті сатыда) көзделген оқу пәндерінің көлемін меңгеру дәрежесін айқындау мақсатында өткізілетін 9(10) және 11 (12) сыныптардың білім алушыларын қорытынды аттестаттау болып табылады.

87. Білім алушылардың жеке оқу жетістіктерін есепке алу оқу мақсатына қол жеткізудің дәлелі ретінде қалыптастырушы және жиынтық бағалау нәтижелерін жинауға арналған портфолиоға тіркеледі.

88. Орта білім беру ұйымы оқу жылы аяқталғаннан кейін жыл сайын өткізіп отырады:

1) үлгерім прогресін анықтау мақсатында аралық бақылау және жылдық бағалау бойынша білім алушыларды аралық аттестаттау нәтижелерін талдау;

2) білім беру сапасының жай-күйі туралы объективті ақпарат алу, білім алушылардың негізгі орта/жалпы орта білімнің оқу бағдарламасын меңгеру деңгейін анықтау және айқындау мақсатында қорытынды аттестаттау нәтижелерін талдау;

3) педагогтер мен ұйым басшыларын аттестаттау нәтижелерін талдау;

4) әлеуметтік сауалнамалардың, статистикалық зерттеулердің нәтижелерін талдау;

5) қойылған міндеттерге сәйкес барлық жұмысты үйлестіру мақсатында мектептегі оқу-тәрбие процесін жан-жақты зерделеу және талдау бойынша мектепшілік бақылау қорытындыларын мониторингілеу;

6) медициналық көрсетілімдер мен тексерулер нәтижелерін талдау;

7) сыртқы және ішкі бақылау нәтижелерін талдау және оларды жою және толықтыру бойынша ұсыныстар әзірлеу мақсатында білім берудегі олқылықтар мен оның пайда болу көздерін анықтау.

Орта білім сапасын сырттай қамтамасыз ету жүйесі

89. Орта білім сапасын сырттай қамтамасыз ету сыртқы бақылау және сыртқы бағалау түрінде жүзеге асырылады.

90. Сыртқы бақылау білім алушылардың білім жетістіктерін мониторингтеу (бұдан әрі – ББЖМ), орта білім беру ұйымдарын мемлекеттік аттестаттау түрінде жүргізіледі.

91. ББЖМ білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын қағидалар бойынша үлгілік оқу бағдарламалары шеңберінде бастауыш, негізгі орта білімнің жалпы білім беретін пәндері бойынша кешенді тестілеу форматында жүзеге асырылады. ББЖМ нәтижелері бойынша білім беру ұйымдарына білімдегі олқылықтардың орнын толтыру бойынша кешенді талдау және әдістемелік ұсынымдар беріледі.

92. ББЖМ жыл сайын сәуір айында ҚР БҒМ Білім және ғылым саласындағы сапаны қамтамасыз ету Комитетінің жоспарлы іс-шаралары шеңберінде орта білім беру ұйымдарының базасында өткізіледі.

93. 4-сыныптарда ББЖМ оқыту тілінде үш бағыт бойынша жүргізіледі (оқу сауаттылығы, математикалық сауаттылық, жаратылыстану-ғылыми сауаттылық).

94. 9-сыныптарда ББЖМ оқыту тілінде екі бағыт бойынша (математикалық сауаттылық, жаратылыстану-ғылыми сауаттылық), үш тілде (орыс, қазақ және ағылшын) бір бағыт бойынша (оқу сауаттылығы) жүргізіледі.

95. Орта білім беру сапасын қамтамасыз етуді сыртқы бағалау сыртқы аудит нысанында жүргізілетін аккредиттеу арқылы іске асырылады.

96. Сыртқы аудит - білім беру ұйымы мен сыртқы аудитордың бірлескен жұмысы негізінде білім беру ұйымы қызметінің тиімділік деңгейін зерделеу және бағалау.

97. Халықаралық сапа стандарттарына сәйкес дәйекті және айқын орындалатын сапаны сырттай қамтамасыз ету рәсімдері олардың қабылдануы мен нәтижелілігін қамтамасыз етеді.

98. Сапаны сырттай қамтамасыз ету жүйесінің құрылымына байланысты оқу орны өзін-өзі бағалау туралы есепті дайындау немесе растайтын құжаттаманы қоса алғанда, басқа материалдарды жинау арқылы сапаны сырттай қамтамасыз ету үшін негіз береді. Жазбаша құжаттама әдетте сыртқы сапар кезінде мүдделі тараптармен жүргізілген сұхбат формасында толықтырылады. Бағалау нәтижелері сыртқы сарапшылар тобы жасаған есепте жинақталады.

99. Орта білім беру ұйымдарын аккредиттеу еріктілік, тәуелсіздік, ақылылық және объективтілік қағидаттарына сәйкес жүргізіледі.

100. Орта білім беру ұйымдарын аккредиттеуді өздері дербес әзірлеген стандарттар мен регламенттер бойынша танылған ұлттық немесе халықаралық аккредиттеу органдары жүргізеді.

101. Сыртқы аудит қорытындылары бойынша орта білім беру ұйымындағы білім сапасы туралы объективті ақпарат, білім беру қызметін іске асыру, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру, ішкі құжаттаманы жүргізу бойынша кемшіліктер мен ескертулерді жою жөнінде ұсынымдар алады.

102. Аккредиттеудің мақсаты халықаралық білім беру стандарттарына сәйкестік болып табылады:

1) барлық оқушыларға қызығушылық танытуға және өз оқуында жетістіктерге жетуге мүмкіндік беретін, тұлғаның толық дамуына және адам құқықтарын құрметтеуді нығайтуға бағытталған;

2) білім алушыларды қолдау және білім беру ресурстарына кеңінен қол жеткізу үшін денсаулық сақтауды және денсаулық сақтауды қамтамасыз ететін технологиялар; қауіпсіз білім беру ортасы;

3) білім алушылардың өзара құрмет сезімі бар ашық, адал, әділ мектеп ортасын құруға және олардың көшбасшылық қасиеттерін дамытуға бағытталған.

Мемлекеттік деңгейде орта білім беру сапасын қамтамасыз ету үшін жауапкершілік жүйесі

103. Мемлекет орта білімнің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын және орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын ұйымдардың білім беру қызметіне қойылатын біліктілік

талаптарын бекіту арқылы орта білім сапасының ең төменгі деңгейін белгілейді.

104. Мемлекеттік деңгейдегі орта білім беру сапасы үшін жауапкершілік өңірлік әдістемелік кабинеттерді қоса алғанда, білім беру саласындағы уәкілетті органға, жергілікті атқарушы органдарға жүктеледі.

105. Білім беру саласындағы уәкілетті орган білім алушыларға көрсетілетін қызметтер сапасының мәлімделген параметрлерге (МЖМБС, ҰБШ, КВТ) сәйкестік деңгейі айқындалатын тәуекелді бағалау тетігін әзірлейді.

106. Тәуекелді бағалау тетігі тәуекелдерді басқару тәсілдеріне негізделеді.

107. Сапаны қамтамасыз ету бойынша тәуекелдің жоғары дәрежесін айқындау кезінде (сапаны қамтамасыз етпеу/сапасыз қызметтер көрсету тәуекелі, білім беру қызметтерін көрсету бойынша шарттық міндеттемелерді орындаудың дәрменсіздігі) сапаны қамтамасыз ету үшін уәкілетті орган білім беру ұйымының сапаны қамтамасыз ету жүйесінің банкроттығын жариялауға және тәуекел-менеджментті енгізе отырып, тиісті көмек (қаржылық, консультациялық, нормативтік және т.б.) көрсете отырып, сауықтыру рәсімдерін қолдануға құқылы.

108. Білім беру ұйымдары және / немесе құрылтайшылар сондай-ақ сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесінің банкроттығын дербес жариялай алады және уәкілетті органның немесе өзге де мүдделі тараптың көмегіне жүгіне алады.

109. Жергілікті атқарушы органдар мыналарды қамтамасыз етеді:

- мектеп жасындағы балалардың автоматтандырылған есебі, олардың жалпы орта білім алғанға дейінгі оқуы;
- медициналық қызмет көрсету;
- тамақтану;
- мемлекеттік орта білім беру ұйымдарын материалдық-техникалық жарақтандыру;
- қажетті әдістемелік және кеңестік көмек.

110. Аймақтық әдістемелік кабинеттер:

- білім беру саласындағы уәкілетті органның және жергілікті атқарушы органдардың қағидалары мен нормалары негізінде білім беру процесін құру;
- жаңашылдықтар туралы педагогтерді тиімді және жедел ақпараттандыру;
- әдістемелік қызмет құрылымдарымен, оқушылардың ата-аналарымен (заңды өкілдерімен) өзара әрекетте болу.

111. Орта білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесі тиімділігінің мониторингі ҰБДҚ-да көрсетілетін орта білім беру ұйымдарының тиісті статистикалық деректерін, индикаторлары мен көрсеткіштерін талдау және тексеру арқылы жүзеге асырылады.

7. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық

7.1 Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің құндылықтары

112. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің (бұдан әрі - ТКОБКББ) құндылықтары білім беру мазмұнын айқындау үшін негіз болып табылатын, білімалушының жеке басы мен кәсіби құзыреттілігін қалыптастыруда жетекші фактор болып табылатын оқыту мақсаттары жүйесін құрудағы бағдарларды айқындайды; жүйелі мониторинг, кедергісіз білім беру ортасын қолдау және тұрақты даму арқылы қызметтің нәтижелілігін арттыру.

113. Ұлттық деңгейде қолдау көрсетілетін ТКОБКББ-ның басым құндылықтары:

- әрбір адамның зияткерлік дамуын, психофизиологиялық және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, халық үшін барлық деңгейдегі білімнің қолжетімділігі;

- білім беру жүйесін дамытудың басымдығы;

- білім берудің зайырлы, гуманистік және дамытушылық сипаты, азаматтық және ұлттық құндылықтардың, адам өмірі мен денсаулығының, жеке тұлғаның еркін дамуының басымдығы;

- тұлғаның білімін ынталандыру және дарындылықты дамыту;

- білім беру деңгейінің сабақтастығын қамтамасыз ететін білім беру процесінің үздіксіздігі;

- оқыту, тәрбиелеу және дамыту бірлігі;

- білім беруді басқарудың демократиялық сипаты, білім беру ұйымы қызметінің ашықтығы.

114. ТКОБКББ даму тенденциялары:

- ұлттық дамуға жәрдемдесу;

- инклюзивтілік;

- өмір бойы оқу;

- халықаралық және мәдениетаралық ынтымақтастық;

- білім беру мен оқытудағы инновациялар;

- академиялық дербестік;

- сапалы оқыту және білім беру;

- оқытудың қоғамдық жауапкершілігі;

- білім беруді цифрландыру және оқытудың цифрлық технологиялары;

- дуальді оқыту;

- Worldskills қозғалысын дамыту;

- білімалушылардың, қызметкерлердің және әлеуметтік әріптестердің білім беруді басқаруға қатысуы.

7.2 Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесін іске асыру тетігі

Техникалық және кәсіптік және орта білімнен кейінгі білім беру сапасын ішкі қамтамасыз ету жүйесі

115. ТКОБКББ ұйымдарында сапаны Ішкі қамтамасыз ету жүйесі білім беру қызметтері нарығында оның бәсекеге қабілеттілігін арттыруға бағытталған қызметті тұрақты дамытуды және жетілдіруді; студенттерді сапалы білім беру қызметтері мен тұрақты қамтамасыз етуді, барлық мүдделі тараптармен тиімді кері байланыс негізінде оларды үздіксіз жақсартуды көздейді.

116. Сапаны Ішкі қамтамасыз ету жүйесінің саясаты мен рәсімдерінің басты мақсатына мынадай міндеттерді шешу арқылы қол жеткізіледі:

- білім беру қызметінің үнемі өзгеріп отыратын жағдайларына бейімделуді қамтамасыз ететін ұйымдық құрылымды жаңғыртуды қоса алғанда, ұйым менеджментінің заманауи әдістері негізінде колледждің басқару жүйесін жетілдіру;

- кәсіби білім беру сапасын қамтамасыз ету үшін халықаралық стандарттар мен нұсқаулықтарға негізделген сапаны Ішкі қамтамасыз ету жүйесін жетілдіру;

- ТКОБКББ мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптарына сәйкес білім беру қызметтерін қамтамасыз ету;

- еңбек нарығы мен ТКОБКББ мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптарына сәйкес мамандардың бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету мақсатында кәсіби құзыреттілік деңгейін арттыру, өздігінен білім алу дағдыларын, зерттеу жұмыстарын, кәсіби ұтқырлықты қалыптастыру;

- оқу нәтижелерін бағалау жүйесін қоса алғанда, оқу процесін ұйымдастыруды жетілдіру, оның ішінде колледж іске асыратын білім беру бағдарламаларына аккредиттеу жүргізу;

- білім беру бағдарламаларын тұрақты өзектендіру, ішкі және сыртқы мүдделі тараптардың пікірін есепке алу, еңбек нарығының және ТКОБКББ дамыту саласындағы мемлекеттік саясаттың қажеттіліктерін есепке алу;

- үздіксіз оқыту және кәсіби деңгейді арттыру арқылы педагог қызметкерлердің жоғары біліктілігін қамтамасыз ету, инновациялық қызметті жандандыру, білікті кадрларды даярлау негізі ретінде білім беру процесін ұйымдастыруды жетілдіру;

- жеке тұлғаның сұраныстарына, еңбек нарығының қажеттіліктеріне, экономика мен әлеуметтік саланың перспективаларына сәйкес білім беру бағдарламаларын оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді жетілдіру және дамыту;

- білім беру мен өндірісті интеграциялау есебінен ұсынылатын қызметтердің сапасына тұтынушылардың қанағаттану дәрежесін арттыру;

- тұтынушылардың қанағаттанушылығына тұрақты мониторинг жүргізу және қанағаттанушылықты бағалау әдістемелерін жетілдіру;

- түлектің еңбек әлеуетінің кәсіби, өмірлік және азаматтық құзыреттіліктерде қоғамның белгіленген талаптарына сәйкестік дәрежесін дамыту;

- тұлғаның сапалы білім беру қызметтеріне ағымдағы және келешектегі қажеттіліктерін және қоғамның жоғары білікті мамандарды даярлаудағы қажеттіліктерін қанағаттандыру;

- қоғамның адамгершілік және мәдени құндылықтарын сақтау және арттыру арқылы заманауи сапалы білім беруді қамтамасыз ету;

- студенттердің бойында азаматтық ұстаным мен патриоттық сананы, адамгершілік және мәдени құндылықтарды, қазіргі жағдайда бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру;

- колледждің оқу-материалдық базасын дамыту, кәсіпорындар және ұйымдармен өзара тиімді ынтымақтастық негізінде оқу базасы мен әлеуметтік әріптестік жүйесін жаңғырту және компьютерлендіру;

- колледжді басқарудың қаржы-экономикалық жүйесін жетілдіру.

117. Сапаны Ішкі қамтамасыз ету саясаты мен стандарттарын ТКОБКББ ұйымдары дербес әзірлейді.

118. ТКОБКББ сапасын ішкі қамтамасыз етуге арналған стандарттарға мыналар жатады:

Стандарт 1. Сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат

ТКОБКББ сапасын қамтамасыз ету саласындағы саясат бәсекеге қабілетті мамандарды даярлауда, кадр саясатында, үйлесімді дамыған тұлғаны тәрбиелеуде, материалдық-техникалық базаны нығайтуда, педагогтар мен студенттерді әлеуметтік қолдауда таңдалған басымдықтарды сақтауға негізделген.

ТКОБКББ сапасын қамтамасыз ету саласындағы саясат персоналдың жауапкершілігі мен өкілеттіктерін нақты табыстайтын, процестерді орындаудың бірыңғай ережелерін, бағалау критерийлерін белгілейтін тиімді және икемді басқару жүйесін қалыптастыруға бағытталған.

Стандарт 2. ТКОБКББ мамандықтары бойынша білім беру бағдарламаларын әзірлеу

ТКОБКББ ұйымдарына білім беру бағдарламаларын жобалау мен енгізуде академиялық дербестік берілген.

Білім беру бағдарламаларын МЖМБС, кәсіптік стандарттар (бар болса), WorldSkills кәсіптік стандарттар (бар болса) талаптарының негізінде жұмысберушілердің қатысуымен ТКОБКББ ұйымдары дербес әзірлейді.

Колледждер әзірлейтін білім беру бағдарламалары мазмұнының сапасын қамтамасыз ету және есепке алуды жүргізу үшін ТКОБКББ мамандықтары бойынша білім беру бағдарламаларына сараптама жүргізу және Тізілімге енгізу ұйымдастырылады.

Білім беру бағдарламалары оқыту нәтижелеріне бағдарлануға және жұмысберушілердің талаптарына сәйкес келуге тиіс.

Стандарт 3. Білім беру мен оқытудың формалары, әдістері мен технологиялары

Колледждер оқыту технологияларын, оқу процесін ұйымдастырудың нысандарын, әдістерін таңдауда дербес болады.

Білім беру сапасын қамтамасыз ету үшін қашықтықтан оқытуды, дуальді оқытуды және т. б. қоса алғанда, оқытудың әртүрлі нысандары мен технологиялары қолданылады.

Стандарт 4. Білімалушыларды қабылдау, үлгерім, біліктілік беру

Білімалушыларды қабылдауды нормативтік құжаттарға сәйкес ТКОБКББ ұйымының қабылдау комиссиясы жүзеге асырады.

Колледждер білімалушылардың үлгерімін ағымдағы бақылауды жүзеге асыру және аралық аттестаттауды өткізу нысандарын, тәртібі мен мерзімділігін таңдауда дербес болады.

Білімалушыларды қорытынды аттестаттау жалпы кәсіптік және арнайы пәндер және (немесе) модульдер бойынша қорытынды емтихан тапсыру немесе дипломдық жобаны (жұмысты) орындау және қорғау немесе арнайы пәндердің және (немесе) модульдің бірі бойынша қорытынды емтихан тапсыра отырып, дипломдық жұмысты орындау және қорғау нысанында өткізіледі.

Білімалушылардың үлгерімі сондай-ақ нақты өндірістік жағдайларды модельдеуді және білім, Дағдылар мен құзыреттер деңгейінің Worldskills халықаралық стандарттарының талаптарына сәйкестігін айқындау арқылы орындалған тапсырманы тәуелсіз сараптамалық бағалауды көздейтін демонстрациялық емтихан (бұдан әрі - демоэкзамен) арқылы тексеріледі.

Жұмысшы біліктілігін беру туралы куәлік беру бойынша шешім осы біліктілік бойынша жұмыс түрлерін орындау жөніндегі біліктілік емтиханы негізінде қабылданады. Біліктілік емтиханы әрбір біліктілік бойынша қажетті жабдықпен жарақтандырылған өндірістік алаңдар, зертханалар, шеберханалар немесе оқу орталықтары болған кезде кәсіпорындар немесе оқу орындары базасында өткізіледі.

Стандарт 5. Өндірістен бекітілген педагогтар мен тәлімгерлер

ТКОБКББ ұйымы білім беру процесін Құзыретті педагогтармен қамтамасыз етеді.

Педагогтарды жұмысқа қабылдау біліктілік сипаттамаларына сәйкес жүзеге асырылады.

Дуальді оқыту шеңберінде кәсіпорындар (ұйымдар) білімалушыға алдын ала тәлімгерлік бойынша оқудан өткен тәлімгерді бекітеді.

Стандарт 6. Тәрбие процесі және білімалушыларды басқаруға тарту

Колледжде тәрбие жұмысын жоспарлау оқу жылына бекітілген оқу-тәрбие процесінің кестесі негізінде жүзеге асырылады. Тәрбие жұмысының жоспары тәрбие жұмысының бағыттарын, іс-шараларды, жауапты және өткізу мерзімдерін қамтиды.

Студенттердің колледжді басқаруға қатысуы олардың алқалы басқару органдарының құрамына сайлану, оқу-тәрбие процесін жетілдіру жөнінде ұсыныстар енгізу құқығымен қамтамасыз етіледі.

Стандарт 7. Оқу-материалдық ресурстар

ТКОБКББ ұйымында материалдық-техникалық (оқу аудиториялары, зертханалар, шеберханалар; кітапхана, спорт залы, акт залы, медпункт, асхана

және т. б.), оқу-әдістемелік (білім беру бағдарламалары, ОӘК, ұсыныстар және т. б.) және ақпараттық (компьютерлік техника, IT-жабдықтар, Интернет желісіне қолжетімділік және т. б.) ресурстар болуы тиіс.

Материалдық-техникалық, оқу-әдістемелік және ақпараттық ресурстар білімалушылардың қажеттіліктеріне жауап беруі және еркін қолжетімділікте болуы тиіс.

Стандарт 8. Қоғамды ақпараттандыру

ТКОБКББ ұйымы білім беру қызметтерінің сапасын қамтамасыз етудегі колледждің стратегиясы мен саясаты туралы барлық мүдделі тараптарды (әлеуметтік серіктестер, жұмысберушілер, студенттер, ата-аналар) ұйымдастыруға, қолдауға және хабардар етуге тиіс.

Колледж қызметі туралы ақпарат қызметкерлермен, студенттермен, олардың ата-аналарымен, жұмысберушілермен, әлеуметтік серіктестермен және қоғаммен тікелей өзара іс-қимыл арқылы жүзеге асырылады. Бұл ретте кездесулер, жиналыстар, бірлескен іс-шаралар өткізу, сондай-ақ колледж сайты, бұқаралық ақпарат құралдары, әлеуметтік желілер және т. б. арқылы нысандар пайдаланылады.

Стандарт 9. Білім беру сапасын мерзімді қамтамасыз ету

ТКОБКББ ұйымы білімалушыларға білім беру қызметтерін ұсынудың тиімділігін тұрақты бақылауды жүзеге асырады, білім беру сапасына жүйелі түрде мониторинг жүргізеді және оқу-тәрбие процесін жетілдіру бойынша тиімді шаралар қабылдайды.

119. ТКОБКББ сапасын қамтамасыз ету саласындағы саясаттың маңызды өлшемі ішкі сапаны қамтамасыз ету стандарттарында көрініс табатын инклюзивтілік қағидаты болып табылады

120. ТКОБКББ сапасын ішкі бағалау саясатының міндеттерін іске асыру колледж әзірлеген және бекіткен ішкі нормативтік құжаттармен қамтамасыз етіледі:

- ұйымдық-құқықтық, олар құқық белгілейтін (жарғы, бөлімшелердің ережелері, лауазымдық нұсқаулықтар, шарттар, келісімдер және т. б.) және нормативтік-анықтамалық (регламенттер: Еңбек және қауіпсіздік, Оқу процесі және практика, оқу-әдістемелік жұмыс, құжаттаманы жүргізу, құжатталған рәсімдер, нұсқаулықтар, ережелер және т. б.) болып бөлінеді;

- өкімдік (бұйрықтар, шешімдер және т. б.);

- жоспарлы-есептік (стратегиялық даму жоспары, жылдық жұмыс жоспарлары және құрылымдық бөлімшелердің есептері, оқу жұмыс жоспарлары және т. б.);

- анықтамалық-ақпараттық құжаттар (актілер, баяндама, түсіндірме және қызметтік жазбалар, қорытындылар, Пікірлер, хаттар, тізімдер, мәліметтер, анықтамалар, өтінімдер және т.б.).

121. ТКОБКББ ұйымында білім беру сапасын ішкі бағалауды жүргізу кезінде пайдаланылатын негізгі әдістер:

- аралық және қорытынды аттестаттау, сондай-ақ демоекзамент нәтижелері бойынша білімалушылардың үлгеріміне мониторинг жүргізу;

- оқу, әдістемелік құжаттаманың мазмұнын талдау (Оқу-әдістемелік кешен, оқу сабақтарының журналдары және т. б.);

- сабаққа қатысу, өзара қатысу және сабақтан тыс іс-шараларды талдау арқылы колледждің педагогикалық қызметкерлерінің практикалық қызметін талдау;

- колледж педагогтарының оқу-әдістемелік жұмысының, ашық сабақтардың нәтижелерін талдау;

- өндірістік оқыту және кәсіптік практика нәтижелерін көрсететін Құжаттаманы талдау;

- әлеуметтік, психологиялық сауалнамалар ұйымдастыру, оқытушылар, студенттер, ата-аналар мен жұмысберушілер арасында сауалнама жүргізу.

122. Білім беру сапасын ішкі бағалаудың қорытындылары анықтама түрінде ресімделеді, онда басқарушылық шешімдер үшін қорытындылар, ұсынымдар жасалады және директор жанындағы колледж кеңесінде немесе педагогикалық кеңесте талқыланады.

Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің сапасын сырттай қамтамасыз ету жүйесі

123. ТКОБКББ сапасын сырттай қамтамасыз ету жүйесі сыртқы бақылау және сыртқы бағалау арқылы іске асырылады.

124. Білім алушылардың білім жетістіктерін сыртқы бақылау (БАБЖСБ) мониторинг жүргізу арқылы, педагогтар мен ТКОБКББ ұйымдарының басшыларын аттестаттау, ТКОБКББ ұйымдарының мемлекеттік аттестаттау арқылы жүзеге асырылады.

125. БАБЖСБ-ның мақсаты ТКОБКББ мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптарына сәйкес білім беру бағдарламаларын игеру деңгейін бағалау болып табылады.

БАБЖСБ нәтижелері бойынша оқу процесін жоспарлау, студенттерді оқыту бағдарламасын игеруді бағалау және педагогтардың қызметін бағалау үшін қажетті өңірлер мен нақты білім беру ұйымдары бөлінісінде білім беру сапасын жақсарту бойынша әдістемелік ұсынымдар әзірлене отырып, кешенді талдау әзірленетін болады.

126. Педагогтарды және білім беру ұйымдарының басшыларын аттестаттау-педагогтардың біліктілік деңгейін айқындау мақсатында жүргізілетін рәсім, оның нәтижелері бойынша біліктілік санаттары беріледі (расталады).

127. Мемлекеттік аттестаттау – ТКОБКББ білім беру ұйымдары ұсынатын білім беру қызметтерінің ТКОБКББ мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарының талаптарына сәйкестігін бақылау мақсатында жүзеге асырылатын рәсім. Мемлекеттік аттестаттауды меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан, Кәсіпкерлік Кодекске және "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы және оның аумақтық бөлімшелері бес жылда бір рет профилактикалық бақылау арқылы жүргізеді.

128. ТКОБКББ ұйымдарын сыртқы бағалау институционалдық және (немесе) мамандандырылған аккредиттеу арқылы жүзеге асырылады.

129. ТКОБКББ ұйымдарында аккредиттеуді танылған аккредиттеу органдарының тізіліміне енгізілген аккредиттеу органдары ерікті және шарттық негізде жүргізеді.

130. Аккредиттеу органдары ТКОБКББ ұйымдарында аккредиттеу рәсімін өткізудің ашықтығын қамтамасыз етеді.

131. Аккредиттеу органдары ТКОБКББ ұйымдары мен олардың білім беру бағдарламаларына білім беру сапасын қамтамасыз етудің халықаралық стандарттары негізінде әзірленген аккредиттеу стандарттарына (институционалдық, бағдарламалық) сәйкестігіне сыртқы бағалау жүргізеді.

132. Сапаны сырттай қамтамасыз ету процедурасын жүргізу кезінде сапаны Ішкі қамтамасыз ету процестерінің тиімділігі, сапа мәдениетін қалыптастыру міндетті түрде ескеріледі.

Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету үшін жауапкершілік жүйесі

133. Мемлекет ТКОБКББ мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын және білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын бекіту арқылы білім беру сапасының ең төменгі деңгейін белгілейді.

134. ТКОБКББ үшін білім беру саласындағы уәкілетті орган, өңірлік оқу-әдістемелік кабинеттерді (орталықтарды) қоса алғанда, жергілікті атқарушы органдар мемлекеттік деңгейде жауапты болады.

135. Білім беру саласындағы уәкілетті орган білім алушыларға көрсетілетін қызметтер сапасының мәлімделген параметрлерге (МЖМБС, кәсіптік стандарттар, Worldskills стандарттары) сәйкестік деңгейі айқындалатын тәуекелді бағалау тетігін әзірлейді.

136. Тәуекелді бағалау тетігі тәуекелдерді басқару тәсілдеріне негізделеді.

137. Сапаны қамтамасыз ету бойынша тәуекелдің жоғары дәрежесін айқындау кезінде (сапаны қамтамасыз етпеу/сапасыз қызметтер көрсету тәуекелі, білім беру қызметтерін көрсету бойынша шарттық міндеттемелерді орындаудың дәрменсіздігі) сапаны қамтамасыз ету үшін уәкілетті орган білім беру ұйымының сапаны қамтамасыз ету жүйесінің банкроттығын жариялауға және тәуекел-менеджментті енгізе отырып, тиісті көмек (қаржылық, консультациялық, нормативтік және т. б.) көрсете отырып, сауықтыру рәсімдерін қолдануға құқылы.

138. Білім беру ұйымдары және / немесе құрылтайшылар сапаны Ішкі қамтамасыз ету жүйесінің дәрменсіздігін дербес жариялай алады және уәкілетті органның немесе өзге де мүдделі Тараптың көмегіне жүгіне алады.

139. Жергілікті атқарушы органдар мыналарды қамтамасыз етеді:

- білікті жұмысшы кадрлар мен орта буын мамандарына қажеттілікті айқындау;

- ТКОБКББ-ға мемлекеттік білім беру тапсырысын бекіту және орналастыру;

- ТКОБКББ мемлекеттік білім беру ұйымдарын материалдық-техникалық жарақтандыру;

- білім алушыларға медициналық қызмет көрсету және тамақтандыру.

140. Өңірлік оқу-әдістемелік кабинеттерді (орталықтарды):

- білім беру бағдарламаларын іске асыруды оқу-әдістемелік сүйемелдеу;

- білім беру процесінің жаңа технологияларын, әдістерін, құралдары мен нысандарын енгізу және қолданыстағыларын жетілдіру;

- педагогикалық қызметкерлердің біліктілігі мен кәсіби шеберлігін арттыру, педагогикалық ұжымның ғылыми-әдістемелік әлеуетін жетілдіру.

141. Техникалық және кәсіптік және орта білімнен кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесі тиімділігінің мониторингі ҰБДҚ-да көрсетілетін ТКОБКББ ұйымдарының тиісті статистикалық деректерін, индикаторлары мен көрсеткіштерін талдау және тексеру арқылы жүзеге асырылады.

8. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық

8.1 Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің құндылықтары

142. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің құндылықтары оқыту мақсаттар мен білім беру мазмұнын айқындауда бағдар болып табылады.

143. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің құндылықтары – бұл экономика салалары мен жалпы қоғам үшін білікті және құзыретті кадрлар даярлау ісінде жетекші фактор болып табылады.

144. Ұлттық деңгейде ілгерілеп, қолдау көрсетілетін Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің басым құндылықтары мыналар болып табылады:

- институционалдық дербестік;

- академиялық еркіндік;

- ұлттық дамуға ықпалын тигізу;

- сапалы білім беру, оқыту және зерттеу;

- комплаенс-саясат;

- академиялық және зерттеушілік адалдық;

- білім беруді интернационалдандыру және мәдениетаралық ынтымақтастық;

- білім беруде, оқытуда, зерттеулердегі инновациялар;

- білім беруді цифрландыру және оқытудың цифрлық технологиялары;

- жоғары білім берудің әлеуметтік өлшемі;

- жоғары білім беруде қоғамдық жауапкершілік;

- жоғары білім берудің инклюзивтілігі;

- өмір бойы оқу;

- студенттік омбудсмендер;

- білім алушылар мен қызметкерлердің жоғары білім беруде басқаруға қатысуы.

145. Тұтастай алғанда жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру, оның институционалдық субъектілері, атап айтқанда, сапа мәдениетіне сүйенетін барлық стейкхолдерлерді қамтитын ашық жаһандық экожүйе ретінде әрекет етеді.

Сапа маңызды қосымша құндылық ретінде әрекет етеді:

ұлттық деңгейде - ұлттық қауіпсіздік пен адами капиталдың сапасы арасында;

институционалдық деңгейде - ЖОО миссиясы мен білім беру қызметінің нәтижелері арасында;

бағдарламалар деңгейінде – күтілетін және қол жеткізілген оқу нәтижелері арасында.

8.2 Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі саясатты іске асыру тетігі

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру сапасын ішкі қамтамасыз ету жүйесі

146. Білім берудің барлық деңгейлеріне қолжетімділікті қамтамасыз ету және кеңейту білім беру ұйымдарының оқыту сапасын төмендетпей және оны үнемі жақсартып, азаматтардың алуан түрлі жеке қажеттіліктерін пайдалану бойынша теңдессіз шаралар қабылдау қажеттілігін негіздейді. Осыған орай ЖОО-дар сапаны ішкі қамтамасыз етудің тиімді жұмыс істейтін жүйесін құруы тиіс.

147. ЖЖОКБҰ еуропалық жоғары білім беру кеңістігінде (ESG) жоғары білім сапасын қамтамасыз ету үшін осы Нұсқаулыққа және Стандарттар мен Нұсқаулықтарға сәйкес сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесін құрады.

148. Сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесі ғылыми зерттеулер, оқыту және білім берудің арасындағы байланысты көрсететін, сондай-ақ сапаны қамтамасыз ету жүйесіне қойылатын ұлттық және халықаралық талаптармен үйлестірілген сапаны ішкі қамтамасыз ету саясаты мен стандарттарына негізделген.

149. Сапаны ішкі қамтамасыз ету саясаты мен стандарттарын ЖЖОКБҰ дербес әзірлейді.

150. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің сапасын ішкі қамтамасыз етуге арналған стандарттарға мыналар жатады:

Стандарт 1. Сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат

ЖЖОКБҰ-ның сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясаты болуы тиіс, ол ашық қолжетімділікте болуы және стратегиялық менеджменттің бөлігі болуы тиіс. Барлық қазақстандық ЖЖОКБҰ-да сапаны арттыру бойынша іс-шараларды қамтитын даму стратегиялары қалыптастырылады. ББҒД, нормативтік-құқықтық актілер және ҚР БҒМ ұсынымдары негізінде ЖЖОКБҰ стратегиялар әзірлейді. Білім алушыларды оқыту, білім беру,

зерттеу және әлеуметтік дамыту арасындағы байланысқа қол жеткізуде сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат ең тиімді саясат болып табылады.

Стандарт 2. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту

ЖЖОКБҰ-да өз бағдарламаларын әзірлеу және бекіту рәсімдері болуы тиіс. Бағдарламалар оқытудың күтілетін нәтижелерін қоса алғанда, олар үшін белгіленген мақсаттарға сәйкес әзірленуі тиіс. Әзірленген бағдарлама білім беру бағдарламаларының ұлттық Тізіліміне енгізілуі тиіс. Білім беру бағдарламаны меңгеру нәтижесінде алынатын біліктілік құрылымы ҰБШ-нің белгілі бір деңгейіне сәйкес келуі тиіс.

Стандарт 3. Студентке бағытталған білім беру, оқыту және бағалау

ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының іске асырылуын студенттерді оқу процесін қалыптастыруға белсенді қатысуға ынталандыратындай етіп қамтамасыз етеді, бұл тәсіл студенттерді бағалауда да көрініс табуы тиіс. Студенттер білім беру бағдарламаларын әзірлеуге, оқытудың жеке траекториясын қалыптастыруға қатысуға, студенттердің өзін-өзі басқару органдарын ұйымдастыру арқылы сапаны қамтамасыз ету жүйесіне қатысуға, алқалы басқару органдарына қатысуға тиіс.

Стандарт 4. Студенттерді қабылдау, үлгерім, тану және сертификаттау

ЖЖОКБҰ қабылдау, үлгерім, тану және сертификаттауды қамтитын студенттік "өмірлік циклдің" барлық кезеңдерін қамтитын ережелерді әзірлеу және анықтау тиіс. ЖЖОКБҰ формальды және формальды емес білім беру нәтижелерін тануды қамтамасыз етеді, бұл білім алушылардың ұтқырлығы мен оларды ілгерілетуге ықпал етеді.

Стандарт 5. Оқытушылар құрамы

Оқытушылар құрамының сапасы лицензиялау кезінде қойылатын біліктілік талаптары және лауазымдардың біліктілік сипаттамалары негізінде қамтамасыз етілуі тиіс. Жұмысқа қабылдау оқытушының конкурстан өтуі арқылы жүзеге асырылуы тиіс. ЖЖОКБҰ оқытушылардың біліктілігін арттыруды қамтамасыз етеді.

Стандарт 6. Оқу ресурстары және студенттерді қолдау жүйесі

ЖЖОКБҰ білім беру қызметі үшін қажетті қаржыландыруға ие болуы және студенттерге қажетті білім беру ресурстары мен материалдарына қол жеткізуді қамтамасыз ету тиіс. Негізгі назарды білім беру ортасын және студенттерге қолдау көрсету жүйесін құруға аудару керек.

Стандарт 7. Ақпаратты басқару

Тиімді жұмыс істеу үшін ЖЖОКБҰ-дағы үдерістерді жақсарту үшін өзекті ақпаратты жинау, талдау және пайдалануды қамтамасыз ету қажет. Ақпаратты жинаудың әртүрлі әдістерін қолдануға болады. Студенттер мен қызметкерлердің ақпаратты жинау мен талдауға және түзету әрекеттерін жоспарлауға қатысуы өте маңызды.

Стандарт 8. Қоғамды ақпараттандыру

ЖЖОКБҰ өз қызметі туралы ақпаратты, оның ішінде жүзеге асырылатын білім беру бағдарламалары туралы мәліметтерді университеттің ресми сайтында орналастыру, БАҚ-та мақалалар жариялау тиіс. Барлық ақпарат анық, нақты, объективті, өзекті және қолжетімді болуы тиіс.

Стандарт 9. Бағдарламаларды тұрақты бақылау және мерзімді бағалау

ЖЖОКБҰ олардың белгіленген мақсаттарға қол жеткізуін және студенттер мен қоғамның қажеттіліктеріне сәйкес келуін қамтамасыз ету үшін іске асырылып жатқан білім беру бағдарламаларына мониторинг жүргізуі және оларды жаңартып отыруы тиіс. Осы қайта қарау бағдарламаларды үздіксіз жетілдіруге әкелуі керек. Барлық мүдделі тұлғалар осы бағдарламаларға қатысты кез келген жоспарланған немесе қабылданған іс-әрекеттер туралы хабардар етілуі тиіс.

Стандарт 10. Мерзімді сыртқы сапаны қамтамасыз ету

ЖЖОКБҰ қаржылық қызметтің сыртқы аудитін қамтитын сапаны сырттай қамтамасыз ету рәсімдерінен өтуі тиіс. Сондай-ақ, ҚР БҒМ тексеруінен, институционалдық аккредиттеуден және білім беру бағдарламаларын аккредиттеуден өтуі тиіс.

151. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету саласындағы саясаттың маңызды өлшемі ішкі сапаны қамтамасыз ету стандарттарында көрініс табатын инклюзивтілік қағидаты болып табылады.

152. ЖЖОКБҰ өз ерекшелігін ескере отырып, қызметтің басқа бағыттарының сапасын ішкі қамтамасыз ету үшін, оның ішінде ESG-ге сәйкес қосымша стандарттар әзірлеп, бекіте алады.

153. Сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат ЖЖОКБҰ-ның барлық құрылымдық бөлімшелерінің қатысуына ықпал ететін сапаны қамтамасыз етудің әртүрлі ішкі үдерістері арқылы іске асырылады.

Бұл ретте ішкі сапаны қамтамасыз ету саясаты мен стандарттары білім беру ортасы мен білім беру үдерісін бағалауды қамтиды.

154. Оқыту және оқытушылық қызмет үшін білім беру ортасын бағалау материалдық (кітапхана, зертханалық жабдықтар, ақпараттық-технологиялық инфрақұрылым), қаржылық (қаржыландыру көлемі) және адами (оқытушылар, тьюторлар, эдвайзерлер, академиялық менеджерлер) ресурстардың жеткіліктілігін анықтауға негізделеді.

155. Білім беру үдерісін бағалау білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту, студентке бағытталған білім беру, оқыту және бағалау рәсімдерін, сондай-ақ студенттікке қабылдау мен сертификаттаудан бастап "өмірлік циклінің" барлық кезеңдерін қамтитын мәселелерді қамтиды.

156. ЖЖОКБҰ жоғары білім берудің Ұлттық біліктілік шеңбері дескрипторларын ескере отырып, білім беру бағдарламаларын оқытудан күтілетін нәтижелерді тұжырымдайды, ал берілетін дәреже (біліктілік) нақты білім беру деңгейінің академиялық кредиттерінің көлемімен айқындалады.

157. Студентке бағытталған оқыту, білім беру және бағалау білім беру траекториясын, оқу пәндерін таңдауды, академиялық кредиттер көлемін, оқытушыларды, білім алушылар үшін оқытудың икемді мүмкіндіктерін қамтамасыз етуге, білім алушылардың ұсыныстары мен шағымдарын қарау және өңдеу үшін қажетті рәсімдердің болуына негізделеді.

158. Сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесінде білім алушылардың үлгерімін, оқыту технологияларын ішкі бақылау және бағалау тетіктеріне, сондай-ақ сапаны қамтамасыз ету шеңберінде халықаралық салыстырымдылықты арттыруға көп көңіл бөлінеді.

159. Оқу мен оқытудың сапасын арттыруға арналған құралдардың жұмыс істеу тетіктері ерекше орын алады, бұл академиялық саясатта көрініс табады. Соңғысы білім алушылардың оқу жетістіктері мен оқу нәтижелерін бағалау саясатын да қамтиды. Бұл ретте, білім алушыларды бағалау сапасын қамтамасыз етуде алдын ала жарияланатын бағаларды қоюдың нақты критерийлері мен әдістері бар.

160. Сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесі қашықтықтан оқытуды, бейресми, микробіліктілікті және ақпараттық оқытуды қоса алғанда, оқытудың инновациялық технологияларын бағалау мен олардың сапасын қамтамасыз ету құралдарын да қамтиды. Бұл ретте бейресми және ақпараттық білім берудің сапасын қамтамасыз етудің және оқыту нәтижелерін танудың ішкі рәсімдерінің болуы өте маңызды.

161. Өмір бойы оқыту оқытудың әртүрлі нысандары мен түрлерін іске асыру арқылы қамтамасыз етіледі: формальды, формальды емес, ақпараттық, шағын модульдер мен пәндерді, нано-кредиттерді және кредиттік емес оқытуды игеру.

162. Сапаны ішкі қамтамасыз ету рәсімдеріне академиялық кредиттердің шеңберлері, оларды қайта тапсыру тәртібі, микробіліктіліктерді қоса алғанда, академиялық дәрежелерді беру және біліктіліктерді тану қағидалары негізделеді.

163. Сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесі күшті сапа мәдениетін дамытуға негізделген. ЖОО-ның оқытушылар құрамы мен қызметкерлеріне сауалнама және сұхбат жүргізу арқылы ұжымдағы ішкі мониторинг пен сапа мәдениетін бағалауды жүзеге асыру қажет. Сауалнама (сұхбат) нәтижелері және оларды талдау ЖЖОКБҰ сайтында орналастырылады және барлығына қолжетімді болуы тиіс.

164. Оқыту үдерісінің сапасын қамтамасыз ету және білім алушылардың білім мен дағдыларды игеруі үшін ЖЖОКБҰ оқытушылардың жеткілікті сапалы құрамын қалыптастырады.

165. ЖЖОКБҰ өз қызметкерлерінің кәсібилігі үшін және жалдау, рекрутинг, жұмыспен қамту жағдайымен қамтамасыз етудің ашық үдерісі кіретін, оқытушылық қызметтің маңыздылығын мойындайтын, оқытушылардың кәсіби дамуына ықпал ететін, ғылыми қызметті ынталандыратын және оқытуға инновацияларды енгізетін олардың жұмысы үшін қолайлы орта құруға жауапты.

166. Сапаны қамтамасыз етудің промоутері академиялық адалдық және білім беру үдерісінің барлық қатысушылардың жауапкершілігі болып табылады: білім алушылар, оқытушылар, зерттеушілер, менеджерлер. ЖЖОКБҰ өзінің академиялық адалдық рәсімдері мен ережелерін әзірлейді, академиялық және зерттеушілік адалдықты қамтамасыз ету бойынша тиімді ортаны қалыптастырады.

167. ЖЖОКБҰ-да сапаны қамтамасыз ету ішкі жүйесінің жұмысына және шешімдер қабылдауға білім беру бағдарламалары мен басқа да қызмет түрлері туралы сенімді және толық ақпарат үлкен үлес қосады. ЖЖОКБҰ ақпаратты жинау мен өңдеудің тиімді әдістерін пайдалануды қамтамасыз ету, білім алушылар мен қызметкерлердің ақпаратты жинау мен талдау үдерісіне қатысуын қамтамасыз ету тиіс.

168. Білім беру ортасының сапасын бағалау, білім беру бағдарламасын меңгеру үшін білім алушыларға бейімделу жағдайларын жасау, білім беру құралдарын цифрландыру деңгейі маңызды орын алады.

169. ЖЖОКБҰ зерттеу және басқару қызметінің сапасын қамтамасыз ету және арттыру үшін саясат пен үдерістерді әзірлейді. Олар да сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесінің элементтері ретінде болуы тиіс.

170. Әлеуетті студенттерді, олардың ата-аналарын және басқа да мүдделі тараптарды хабардар ету үшін ЖОО пайдалы болып табылатын өз қызметі, білім беру бағдарламалары, күтілетін оқыту нәтижелері, қабылдау критерийлері, берілетін дәрежелер, белгілі бір санаттағы тұлғалар үшін оқытудың бар мүмкіндіктері, түлектерді жұмысқа орналастыру туралы нақты, анық, объективті, өзекті ақпаратты орналастырады.

171. ЖЖОКБҰ-да сапаны қамтамасыз ету қағидаттарына негізделген үдерістердің ішкі есептілігі мен ашықтығы қалыптасады.

172. Сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесінің ажырамас бөлігі тәуекелдерді басқару болып табылады. ЖЖОКБҰ тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдерін дербес әзірлейді.

173. ЖЖОКБҰ тәуекелдерді басқару үшін комплаенс-саясатты және(немесе) сапаны ішкі және сырттай қамтамасыз ету жүйесінің стандарттарына және осы Нұсқаулықтың талаптарына сәйкестігін комплаенс-бақылау іс-шараларын дербес жүргізеді.

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің сапасын сырттай қамтамасыз ету жүйесі

174. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру сапасын сырттай қамтамасыз ету аккредиттеу органдары жүргізетін институционалдық және (немесе) мамандандырылған аккредиттеу арқылы жүзеге асырылады.

175. Аккредиттеу органдары өз қызметін білім беру ұйымдарын сыртқы бағалауын (институционалдық, мамандандырылған) өздері дербес әзірлеген, халықаралық стандарттарға және жоғары білім берудің Еуропалық кеңістігінде жоғары білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі – ESG нұсқаулықтарға сәйкес, сапаны сыртқы қамтамасыз етуге арналған

Дүниежүзілік медициналық білім беру Федерациясының (ДМББҰ) халықаралық стандарттары, осы Нұсқаулық, аккредиттеу органына қойылатын талаптар және білім беру саласындағы уәкілетті орган бекіткен аккредиттеу органдардарын, оның ішінде шетелдік органдарды тану қағидалары негізінде жүзеге асырады.

176. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің сапасын сырттай қамтамасыз етуге арналған стандарттарға мыналар жатады:

Стандарт 1. Сапаны ішкі қамтамасыз ету деректерін есепке алу

Сапаны сырттай қамтамасыз ету рәсімдері сапаны ішкі қамтамасыз ету үдерістерінің тиімділігіне бағытталуы тиіс.

Жоғары білім берудегі сапаны қамтамасыз ету ЖЖОКБҰ-ның іске асырылатын білім беру бағдарламалары мен басқа да көрсетілетін қызметтердің сапасы үшін жауапкершілігін болжауы тиіс. Сапаны ішкі және сырттай қамтамасыз ету жүйелерінің тиімді өзара іс-қимылы үшін сапаны сырттай қамтамасыз ету сапаны ішкі қамтамасыз ету стандарттарын назарға алуы тиіс.

Стандарт 2. Қойылған мақсаттарға жауап беретін әдіснаманы әзірлеу

Сапаны сырттай қамтамасыз етудің барлық рәсімдері белгіленген мақсаттар мен міндеттерге дәл сәйкестікте және тиісті нормативтік-құқықтық құжаттар негізінде айқындалуға және әзірленуге тиіс.

Сапаны сырттай қамтамасыз ету рәсімдерінің тиімділігі мен объективтілігін қамтамасыз ету үшін мақсаттардың барлық мүдделі тараптармен келісілуі маңызды.

Үдерістің мақсаттары, міндеттері және іске асырылуы:

- білім беру ұйымы үшін еңбек шығындарының деңгейін және олардың құнын ескеру;
- ЖЖОКБҰ-ның сапасын арттыруда қолдау қажеттілігін ескеру;
- ЖЖОКБҰ үшін сапаны арттыру мүмкіндіктерін қарастыру;
- нәтижелер туралы, сондай-ақ қабылданған шаралар туралы нақты ақпарат беруді қамтамасыз ету.

Стандарт 3. Үдерісті іске асыру

Сапаны сыртқы бағалау рәсімдері сенімді, пайдалы, алдын-ала анықталған, оларды дәйекті түрде қолдану және олардың нәтижелері жариялануы керек. Мұндай рәсімдер мыналарды қамтиды:

- өзін-өзі бағалау немесе ұқсас рәсім;
- сыртқы бағалау, сарапшылар тобының ЖЖОКБҰ-ға келуі;
- сыртқы бағалау нәтижелері туралы есеп;
- ұсынымдарды дәйекті орындау.

Стандарт 4. Тартылатын сарапшылар

Сапаны сырттай қамтамасыз етуді құрамына студенттер кіретін сыртқы сарапшылар тобы жүргізуге тиіс.

Сарапшылар жұмысының маңыздылығы мен сабақтастығын қамтамасыз ету үшін:

- оларды мұқият таңдау қажет;
- қойылған міндеттерді орындау үшін оларда тиісті дағды мен құзыреттер болуы тиіс.

Стандарт 5. Критерийлердің нәтижелері

Сапаны сыртқы бағалаудың нәтижесі болып табылатын барлық нәтижелер немесе пайымдаулар ресми шешім қабылдаумен аяқталатынына қарамастан, дәйекті түрде қолданылатын нақты тұжырымдалған және жарияланған өлшемдерге негізделуі керек.

Стандарт 6. Есептілік

Сарапшылардың есебі академиялық қоғамдастық, сыртқы серіктестер және басқа да мүдделі тұлғалар үшін ашық түрде жариялануы тиіс.

Сарапшылардың есебі сыртқы бағалау нәтижелері бойынша шаралар қабылдау үшін негіз болып табылады. Есепті одан әрі әрекет ету, пайдалану үшін ол нақты құрылымдалған, анық тілде жазылған болу керек және мыналарды қамту тиіс:

- контексттің сипаттамасы;
- қатысушы сарапшыларды қоса алғанда, рәсімдерінің сипаттамасы;
- талданған деректер, талдау рәсімі және оның нәтижелері;
- қорытындылар;
- ЖЖОКБҰ-да қолданылатын тиімді тәжірибенің мысалдары;
- қажетті шаралар бойынша ұсыныстар.

Стандарт 7. Шағымдар мен апелляциялар

Апелляциялық және шағым беру рәсімдері нақты анықталу керек және сапаны сырттай қамтамасыз ету рәсімдер регламентінің бір бөлігін құрауы тиіс.

Мемлекеттік деңгейдегі жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру сапасы үшін жауапкершілік жүйесі

177. Мемлекет жалпыға міндетті білім беру стандарттарын және білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын бекіту арқылы білім беру сапасының ең төменгі деңгейін белгілейді.

178. Білім беру саласындағы уәкілетті орган білім алушыларға көрсетілетін қызметтер сапасының мәлімделген параметрлерге (МЖМБС, ҰБШ, ББТ) сәйкестік деңгейі айқындалатын тәуекелді бағалау тетігін әзірлейді.

179. Тәуекелді бағалау тетігі тәуекелдерді басқару тәсілдеріне негізделуі тиіс.

180. Сапаны қамтамасыз ету бойынша тәуекелдің жоғары дәрежесін айқындау кезінде (сапаны қамтамасыз етпеу/сапасыз қызметтер көрсету тәуекелі, білім беру қызметтерін көрсету бойынша шарттық міндеттемелерді орындаудың дәрменсіздігі) сапаны қамтамасыз ету үшін уәкілетті орган білім беру ұйымының сапаны қамтамасыз ету жүйесінің банкроттығын жариялауға және тәуекел-менеджментті енгізе отырып, тиісті көмек (қаржылық, консультациялық, нормативтік және т. б.) көрсете отырып, сауықтыру рәсімдерін қолдануға құқылы.

181. ЖЖОКБҰ және / немесе құрылтайшылар сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесінің банкроттығын дербес жариялай алады және білім беру саласындағы уәкілетті органның немесе өзге де мүдделі тараптың көмегіне жүгіне алады.

182. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесі тиімділігінің мониторингі ҰБДҚ-да көрсетілетін тиісті статистикалық деректерді, ЖЖОКБҰ индикаторлары мен көрсеткіштерін талдау және тексеру арқылы жүзеге асырылады.

9. Қосымша білім беру сапасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық

183. Қосымша білім беру нәтижелерін адамның зияткерлік, рухани, адамгершілік, физикалық және кәсіби дамуына білім беру қажеттіліктерін жан-жақты қанағаттандыруға бағытталған білім беру түрі ретінде тану үшін ол білім беру сапасын қамтамасыз етудің жалпы жүйесіне енеді.

Сонымен қатар, қосымша білім беру адам дамуының жеке қажеттіліктерін қанағаттандыратын әртүрлі бағыттар бойынша жүзеге асырылады, мысалы, зияткерлік, әлеуметтік, рухани-адамгершілік, эмоционалды, физикалық көркем-музыкалық, әлеуметтік-педагогикалық, техникалық, туристік-өлкетану, жаратылыстану, дене шынықтыру-спорт, кәсіби.

184. Қосымша білім беру барлық жастағы адамдарды қамтиды: мектеп жасына дейінгі және мектеп жасынан бастап ересек адамдарға дейін, оның ішінде зейнеткерлік жастағы адамдар.

185. Қосымша білім берудің негізгі қағидалары:

1) қызмет түрі мен саласын таңдау еркіндігі, адамның өзін-өзі анықтауы және өзін-өзі жүзеге асыруы;

2) жеке тұлғаның жеке мүдделеріне, қажеттіліктері мен қабілеттеріне бағдарлану;

3) жеке тұлғаны оқыту, тәрбиелеу және дамытудың бірлігі;

4) білім беру үдерісінің практикалық-әрекеттік негізі;

5) тұлғаның танымдық қажеттіліктерінің динамикасына сәйкес қызмет мазмұнын қайта құрылымдаудағы икемділік.

186. Қосымша білім берудің құндылықтары:

1) іздестіру-жобалау қызметінде дербестікке бағдарлану;

2) өз идеяларын бағалау үдерісінде адамның өзін-өзі оңалту қабілетін қалыптастыру;

3) әлеуметтік бағыттылық;

4) орталықсыздандыру;

5) агенттік.

187. Қосымша білім берудің құндылықтары қосымша білім берудің мақсаттары мен мазмұнын анықтауда бағдар болады.

188. Сапаны қамтамасыз ету жүйесі қосымша білім беру нәтижелерін тану факторы болып табылады.

189. Қосымша білім беру бағдарламаларын ұсынатын білім беру ұйымдары, түрлі провайдерлер мен орталықтар өз қызметінде білім берутанымдық қызмет сапасының принципіне негізделеді және сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесін құрады.

190. Ішкі сапаны қамтамасыз ету жүйесі, ұйымдар дербес әзірлейтін, ішкі сапаны қамтамасыз ету саясаты мен стандарттарына негізделген.

191. Қосымша білім беру сапасын ішкі қамтамасыз етуге арналған стандарттарға мыналар жатады:

Стандарт 1. Сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат

Қосымша білім беретін ұйымда жалпыға қол жетімді және стратегиялық менеджменттің бөлігі болып табылатын сапаны қамтамасыз ету саясаты болуы керек. Білім алушыларды оқыту, күтілетін нәтижелер, іздеу-жобалау қызметі және сертификаттау арасында тікелей байланыс болған жағдайда сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат тиімдірек болады.

Стандарт 2. Қосымша білім беру бағдарламаларын әзірлеу, бекіту және іске асыру

Қосымша білім беру бағдарламаларын ұсынатын ұйымда өз бағдарламаларын әзірлеу және бекіту рәсімдері болуы тиіс. Бағдарламалар оқытудың күтілетін нәтижелерін қоса алғанда, олар үшін белгіленген мақсаттарға сәйкес әзірленуі тиіс. Қосымша білім беру бағдарламаларын аяқтағаннан кейін сертификаттаудың рәсімдері мен қағидаттары ұлттық біліктілік жүйесінде қолданылатын тәсілдерге сәйкес келуі тиіс.

Стандарт 3. Студентке бағытталған оқыту және бағалау

Қосымша білім беретін ұйым адамның зияткерлік, рухани-адамгершілік, физикалық және кәсіби дамуына бағытталған қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында, сондай-ақ адам дамуының жеке қажеттіліктерін (көркемдік-музыкалық, әлеуметтік-педагогикалық, техникалық, туристік-өлкетану, жаратылыстану-ғылыми, дене шынықтыру-спорт, кәсіби бағыт) білім беруді жүзеге асыруын қамтамасыз ету тиіс.

Стандарт 4. Бағдарламаларға қабылдау, қосымша білім беру нәтижелерін тану және сертификаттау

Қосымша білім беретін ұйым қабылдау, оқыту нәтижелерін тану және қосымша білім беруді сертификаттау ережелерін әзірлеп, анықтауы керек.

Стандарт 5. Оқытушы персонал

Оқытатын персоналдың сапасы біліктілік талаптары мен лауазымдардың біліктілік сипаттамалары негізінде қамтамасыз етілуге тиіс. Жұмысқа қабылдау оқыту персоналының конкурстан өтуі арқылы жүзеге асырылуы тиіс.

Стандарт 6. Қосымша білім беруді ресурстық қамтамасыз ету

Қосымша білім беретін ұйымның білім беру қызметі үшін қажетті қаржыландыруы және білім алушыларға қажетті білім беру ресурстары мен материалдарына қол жеткізуді қамтамасыз етуі тиіс. Негізгі назар білім беру ортасын және қосымша білім алатын тұлғаларды қолдау жүйесін құруға аударылуы керек.

Стандарт 7. Ақпараттық саясат

Тиімді жұмыс істеу үшін қосымша білім беретін ұйым өзінің ресми сайтында қосымша білім берудің іске асырылатын білім беру бағдарламалары туралы ақпаратты қоса алғанда, өз қызметі туралы ақпаратты орналастыру тиіс. Барлық ақпарат анық, нақты, объективті, өзекті және қолжетімді болуы тиіс.

Стандарт 8. Сапаны мерзімді ішкі және сыртқы қамтамасыз ету

Қосымша білім беретін ұйым қаржылық қызметтің сыртқы аудитін, сондай-ақ ҚР БҒМ-нің тиісті тексерулерін қамтитын сапаны ішкі және сырттай қамтамасыз ету рәсімдерінен өтуі тиіс.

192. Қосымша білім беру сапасын қамтамасыз ету саласындағы саясаттың маңызды өлшемі ішкі сапаны қамтамасыз ету стандарттарында көрініс табатын инклюзивтілік қағидаты болып табылады.

193. Өмір бойы оқыту контексттегі қосымша білім беру жеткілікті көлемдегі бағдарламаларды, оның ішінде микробіліктілікті, микромодульді, нано-кредит беруді және кредиттік емес оқыту бағдарламаларын игеру жолымен формальды емес білім беру арқылы іске асырылуы мүмкін.

194. Қосымша білім беру бағдарламалары бойынша оқытудың қол жеткізілген нәтижелері, дербес ұйым әзірлеген, бағалау жүйесіне сәйкес бағаланады.

195. Қосымша және формальды емес білім беретін ұйымдарды сыртқы бағалауды аккредиттеу органдары білім беру сапасын қамтамасыз етудің халықаралық стандарттары негізінде әзірленген институционалдық аккредиттеу немесе сертификаттау стандарттарына сәйкестігіне жүргізеді.

196. Денсаулық сақтау саласындағы мамандарды даярлау бойынша қосымша және формальды емес білім беретін ұйымдарды аккредиттеуді жүргізу кезінде дәрігерлердің үздіксіз кәсіби даму сапасын қамтамасыз ету бойынша, Дүниежүзілік медициналық білім беру Федерациясының халықаралық стандарттары негізінде әзірленген аккредиттеу стандарттары қолданылады.

197. Қосымша білім беретін ұйымдарды аккредиттеу нәтижелері мемлекеттік органдарға, үкіметтік емес ұйымдарға, кәсіптік қауымдастықтарға немесе басқа субъектілерге білім беру сапасының талаптарына және белгіленген критерийлеріне сәйкес келетін ұйымдардың өздерін де, олардың бағдарламаларын да ресми тануға мүмкіндік береді.

10. Педагогикалық білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесі

198. Педагогикалық білім берудің сапалы жүйесін қалыптастыру мыналар арқылы қол жеткізіледі:

- орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі педагогикалық білімнің білім беру бағдарламаларын, сондай-ақ педагог қызметкерлердің біліктілігін арттыру бағдарламаларын интегративті қамтамасыз ету;

- өзара іс-қимыл жасайтын орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі педагогикалық білім беру ұйымдары, сондай-ақ мұғалімдер мен тәрбиешілердің біліктілігін арттыру курстарын ұсынатын ұйымдар желісін құру.

Педагогикалық білім беру сапасын ішкі қамтамасыз ету жүйесі

199. Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ осы Нұсқаулыққа сәйкес сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесін, жоғары білімнің еуропалық кеңістігінде сапаны қамтамасыз ету Стандарттары мен Нұсқаулықтары (ESG) білім беру саласындағы қолданыстағы заңнама нормаларын және "Педагог" кәсіби стандартын, аккредиттеу органдарының стандарттарын ескере отырып, сондай-ақ педагогикалық ғылымдар саласындағы зерттеулердің нәтижелері мен ұсынымдарын, педагогикалық білім беру және білім беру жүйесін құрайды.

200. Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын Педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ның, сапасын ішкі қамтамасыз ету жүйесі мынадай стандарттарды қамтиды:

Стандарт 1. Мұғалімдерді даярлау білім беру бағдарламаларының мазмұны және педагогикалық білім

Білім беру бағдарламаларының мазмұны студенттерге алған педагогикалық білімдерін одан әрі дамытуға, таңдаған мамандықтарының пәндері бойынша оқыту нәтижелерін қолдануға, олардың түсінігін күшейту, Академиялық адалдық, әділдік, толеранттылық және инклюзивтілік қағидаттарын практикада іске асыру үшін өздерінің жеке көзқарастарын көрсетуге көмектесуге мүмкіндік беруі тиіс. Мұғалімдерді даярлау білім беру бағдарламаларының мазмұны сондай-ақ, алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша мұғалімдердің құзыреттілігін қалыптастыру мәселелерін, өзге де қажетті дағдыларын қамтуға тиіс.

Мұғалімдерді даярлау білім беру бағдарламасы міндетті түрде педагогикалық практикадан тұрады, оның қорытындысы бойынша білім алушылар барлық деңгейдегі оқушылармен және олардың ата-аналарымен тиімді жұмыс істей алатындығын көрсетуі тиіс.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы, осы Стандартта мынадай негізгі көрсеткіштерге қойылатын талаптарды белгілейді:

- болашақ мұғалімдерді даярлау білім беру бағдарламасының мазмұны

Оқыту нәтижелері әр түрлі оқушылармен жұмыс істеу үшін игерілген тұжырымдамаларды, өзінің пәндік саласы бойынша білімді және оқыту кезеңінде қалыптасқан құзыреттерді, оның ішінде инклюзивті білім беру бойынша кәсіби қызметте қолдану қабілетіне қол жеткізуге тиіс. Білім беру бағдарламалары мен силлабустардың мазмұны, білім алушылардың қол жеткізген оқу нәтижелерін оқыту және бағалау әдістері оқыту, тәрбиелеу, әдістемелік және зерттеу жұмыстарын жүргізу, сондай-ақ әлеуметтік-

коммуникативтік қызмет сияқты еңбек функцияларын орындауға мүмкіндік беретін кәсіби құзыреттердің қалыптасуына ықпал етуі тиіс.

Қорытынды аттестаттау білім алушылардың үлгерімі өсуінің, олардың мектептерде алған кәсіби білімдерін қолдану дағдыларының тиімді әсері бойынша бітірушілерде қалыптасқан құзыреттер деңгейіне баға беруі және білім беру бағдарламасының оқу нәтижелеріне қол жеткізгенін растауы тиіс.

- педагогикалық практика

Мұғалімдерді даярлау білім беру бағдарламаларында оқытудың бүкіл кезеңі бойында жалпы көлемі кемінде 28 академиялық кредит болатын үздіксіз педагогикалық практиканы көздеу қажет. Педагогикалық практикадан өту кезеңдері мектеп демалысы кезеңдерімен сәйкес келмеуі тиіс.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық ЖОО мен ЖЖОКБҰ студенттердің алған білімдерін және білім беру бағдарламасында көзделген практика түрлерінен өтуде оқыту нәтижелерін тиісті деңгейде қолдана алатынына кепілдік беруге тиіс. Педагогикалық практика болашақ мұғалімдерге білім беру ұйымының жұмысын бақылауға және бағдарлама шеңберінде практикалық тұрғыдан мүмкіндігінше ертерек мақсатты түрде қатысуға мүмкіндік береді. Педагогикалық практикадан өту қорытындылары бойынша студенттер бағалау, оқытуды жоспарлау және оқытудың әртүрлі стратегияларын пайдалану, сондай-ақ білім алуда ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу бойынша өз білімдерін көрсетуі тиіс.

- кәсіби жауапкершілік

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық ЖОО мен ЖЖОКБҰ студенттердің педагогикалық қызметте кәсіби жауапкершілік туралы өз білімдерін қолдану қабілеттілігіне кепілдік беруге тиіс. Кәсіби жауапкершілік педагогикалық құзыреттілікті тұрақты арттыру, этикалық нормалар мен қағидаттарды сақтау бойынша міндеттемелерді өзіне қабылдауды, білім алушылардың оқуы үшін жауапкершілікті өзіне алуды, білім алушылар және олардың ата-аналарымен тиімді жұмыс істеу үшін басқа стейкхолдерлермен тұрақты ынтымақтастықты қамтиды.

Стандарт 2. Педагогикалық практика базасы және түлектерді қолдау (тәлімгерлік)

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық ЖОО мен ЖЖОКБҰ студенттердің педагогикалық практикадан өту базаларының жеткілікті саны мен деңгейінің болуына кепілдік береді. Ол үшін педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық ЖОО мен ЖЖОКБҰ педагогикалық зерттеулермен айналысатын білім беру ұйымдарымен және түрлі институттармен тиімді серіктестік орнату. Серіктестер студенттердің өз практикасында білім алушылармен өзара іс-қимылында кездесетін нақты мәселелерді анықтауда және шешуде жауапкершілікті бөліседі.

Серіктестер педагогикалық дайындық үшін өзара тиімді мектеп және қоғамдық іс-шараларды бірлесіп жасайды және студенттерді даярлау сапасын үздіксіз жақсарту үшін жауапкершілікті бөліседі.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы, серіктестермен жеткілікті тереңдіктің, ендіктің, әртүрліліктің, келісімділік пен ұзақтықтың әртүрлі әдістерін қолдана отырып, педагогикалық шешімдерді әзірлеу және енгізу бойынша жұмыс істейді.

Мектептердегі педагогикалық тәлімгерлік бастаушы мұғалімдердің күйзелісі мен оқшаулану деңгейін төмендетуге, өзіне деген сенімділікті арттыруға және педагогикалық дағдыларын жетілдіруге мүмкіндік береді.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ түлектердің тиімді оқыту (оқыту және тәрбиелеу), білім алушылардың оқуы мен дамуына оң әсер ету үшін академиялық құзыреттілікке ие екендігіне кепілдік береді.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы олардың түлектерінің Ұлттық біліктілік тестінен өтетініне және өзінің кәсіби біліктілігін растайтынына кепілдік береді.

Стандарт 3. Білім алушыларды қабылдау

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы, өз мақсаттары мен стратегиялық міндеттері үшін, мұғалімдер мен тәрбиешілерді даярлау бағдарламаларына түсетін педагогикалық бағдарланған және дарынды талапкерлерді көбейтуге ерекше назар аударады.

Бұл үшін педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы жанынан мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқытудың, бастауыш, орта, техникалық, кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдар арасында әріптестік қатынастар құру немесе орнату қажет.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы, мектептер мен мектепке дейінгі ұйымдардың, оның ішінде педагог кадрлардағы тапшылықты айқындау жөніндегі қажеттіліктеріне тұрақты талдау мен маркетингтік зерттеулер жүргізеді және олардың ерекшеліктерін ескере отырып, қалалық және ауылдық мектептер мен мектепке дейінгі ұйымдарды қамтамасыз ету үшін шаралар қабылдайды (дарынды балалармен жұмыс, балалармен жұмыс оқыту тілі, ұйымдардың бейіні және т.б. бойынша).

Стандарт 4. Студенттерді академиялық қолдау

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы тұрақты негізде білім алушылардың академиялық өсуіне және оларды қабылдаудан

бастап бітіруге дейінгі кәсіби құзыреттерінің қалыптасуына мониторингті (қадағалауды) жүзеге асырады.

Мұғалімдерді даярлауда кәсіби қасиеттерді қалыптастыру үшін педагогикалық жоғары оқу орындары оқытудың барлық кезеңдерінде білім алушыларға (консультация беру, қалыптастырылатын дағдыларды жақсарту үшін ұсынымдар және тәлімгерлік) академиялық қолдау көрсетеді. Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-да өткізілетін білім беру бағдарламалары мен іс-шаралар білім алушылардың педагогикалық білімдерін, педагогикалық дағдыларын, сыни ойлауын, кәсіби міндеттерін және озық технологияларды өз практикасына тиімді интеграциялау қабілетін тұрақты дамытуды қамтамасыз етуі тиіс.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы, білім алушылардың академиялық ұтқырлығы үшін жағдай жасайды және академиялық ұтқырлық және (немесе) студенттер алмасу бағдарламалары бойынша басқа жоғары оқу орындарында оқу кезеңінде қол жеткізілген оқыту нәтижелерін қайта есепке алуды қамтамасыз етеді.

Стандарт 5. Кері байланыс және үздіксіз жетілдіру

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы тұрақты негізде жұмыс берушілердің және білім беру бағдарламаларын іске асыруға өзге де қатысушылардың (студенттер мен олардың ата-аналары, түлектер, қоғам) мұғалімдерді даярлау сапасына қанағаттануын зерделейді. Осындай зерттеулердің қорытындылары бойынша білім беру бағдарламаларының мазмұнына және (немесе) оларды іске асыруға өзгерістер енгізіледі.

Білім беру бағдарламаларының тиімділігін талдау, әртүрлі зерттеу әдістерін қолдана отырып алынған мәліметтер негізінде бағаланады. Деректер сенімділік пен жеткіліктілікті тексеруден өтеді, репрезентативті және кумулятивті деректер тиімді шаралармен түсіндірілуі тиіс.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы өнімділікті өз мақсаттары мен тиісті стандарттарға сәйкес тұрақты, жүйелі және үздіксіз бағалайды, нәтижелерді бақылайды, модификацияларды және/немесе инновацияларды және олардың нәтижелерге әсерін құжаттайды.

Стандарт 6. Оқытушылар құрамы

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы, мұғалімдерді даярлауда кәсіби профессор-оқытушылар құрамының, яғни ғылыми дәрежесі немесе мектепте сабақ беретін практикалық тәжірибесі бар оқытушылар тартылатынына кепілдік береді. Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы технологияларды пайдалану бойынша оқытуды

қоса алғанда, оқытушылардың кәсіби дамуы үшін адекватты ресурстар мен мүмкіндіктерді қамтамасыз етеді.

Оқытушылар құрамы үнемі өз біліктілігін арттырып отырады, отандық және шетелдік тәжірибені зерделейді және білім беру сапасын арттыру үшін жаңа білім ұсынады.

Жеке деңгейде мұғалімдер өздерінің мансаптық кезеңінде үнемі кері байланыс алуы керек, бұл олардың педагогикалық тәжірибесін жетілдіруге ықпал етеді.

Оқытушылар өздерінің күнделікті тәжірибесіне қолданбалы және пәнаралық құзыреттіліктерді өлшеуге мүмкіндік беретін жаңа технологиялар мен бағалау әдістерін кіріктіре білулері тиіс.

Стандарт 7. Ресурс

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ның, өз қызметі ауқымына сәйкес келетін, білім және ғылым саласындағы заңнамаға, кәсіптік стандарт пен институционалдық стратегияларға сәйкес студенттерді даярлау үшін қажетті қаржылық және әкімшілік мүмкіндіктері, оқытушылық құрамы, инфрақұрылымы (үй-жайлары, жабдықтар мен шығыс материалдары және басқа да ресурстары) болады.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы, барлық мүдделі стейкхолдерлерге академиялық күнтізбенің, элективті пәндер каталогтарының, жарияланымдардың, баға қою қағидаларының және өзге де ішкі стандарттардың өзектілігін, ашықтығын, дәлдігі мен қолжетімділігін қамтамасыз етеді.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-да студенттерге толыққанды білім алуға көмектесу үшін кампус және тиісті инфрақұрылым, жабдықтар, шығыс материалдары бар. Инфрақұрылым оқытушылар мен студенттерді оқытуда ақпараттық технологияларды пайдалануын қолдайды.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы, материалдық-техникалық базаны жаңартуды, қазіргі заманғы ғылыми және оқу құрал-жабдықтарды сатып алуды қамтамасыз етеді. Педагогикалық жоғары оқу орындарының оқу зертханалары құрал-жабдықтарының жарақтандырылуы мен түрлендірілуі мектептің пән кабинеттерінің жабдықтарына қарағанда анағұрлым озық болуға тиіс.

Стандарт 8. Педагогикалық зерттеулер

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық ЖОО мен ЖЖОКБҰ-ы, білім беру мен тәрбие саласында ғылыми және әдістемелік зерттеулер жүргізу үшін жағдай жасайды.

Педагогикалық зерттеулер білім беру және тәрбие процестеріндегі өзгерістерді зерттейді, осы өзгерістердің маңыздылығы мен бағытын

бағалайды және оқыту мен тәрбиелеу процесіне, сондай-ақ білім беру жүйесіне әсер ететін негізгі факторларды анықтайды.

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орны мен ЖЖОКБҰ-ы, ғылыми және әдістемелік зерттеулер жүргізуге, өздерінің ғылыми шешімдерінің нәтижелерін білім беру және тәрбие процестеріне енгізуге және қолданудың салдарларына жауапты болады.

Педагогикалық зерттеулер 2020 жылғы 9 қыркүйекте Қазақстан білім беру саласындағы зерттеушілер қоғамы (КЕРА) хатшылығының отырысында мақұлданған (№2 хаттама), Қазақстанның білім беру зерттеушілерінің Этикалық кодексінде көрсетілген этикалық нормалар мен зерттеу адалдығы қағидатын сақтай отырып жүргізіледі.

201. Педагогикалық білім беру сапасын қамтамасыз ету саласындағы саясаттың маңызды өлшемі ішкі сапаны қамтамасыз ету стандарттарында көрініс табатын инклюзивтілік қағидаты болып табылады.

Басқа стандарттар

Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы, сондай-ақ ESG сәйкес сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесінің өзге де стандарттарын әзірлеуді, бекітуді және қолдануды қамтамасыз етеді.

202. Сапаны қамтамасыз ету білім беру қызметін мониторингілеу, нәтижелерді талдау және жұмыс тиімділігін арттыру бойынша шараларды қабылдау арқылы жүзеге асырылады.

203. Педагогикалық бағыт бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын педагогикалық жоғары оқу орындары мен ЖЖОКБҰ-ы, нақты деректерді талдау және олардың тиімділігін айқындау арқылы іске асырылатын білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалауын жүйелі негізде жүргізеді. Үнемі жетілдіруге негізделген өзін-өзі бағалаудың бұл механизмі, білім беру бағдарламаларының табысты мұғалімдерді дайындауға ықпал ететіндігін қамтамасыз етеді.

204. Өзін-өзі бағалауды жүргізу кезінде өз мақсаттарына және тиісті стандарттарына сәйкес педагог кадрларды даярлау сапасына қол жеткізу деңгейі тұрақты, жүйелі және үздіксіз бағаланады, нәтижелерді бақылайды, модификацияларды және (немесе) инновацияларды және олардың нәтижелерге әсерін құжаттайды.

205. Сапалы білім беруді қамтамасыз ету үшін педагогикалық жоғары оқу орындары заманауи студенттермен жұмыс істеу үшін, анағұрлым релевантты жаңа тәсілдер мен әдістемелерді іздеу және әзірлеу, педагогикалық білім беруде өзекті құралдарды пайдалану қажет.

206. Сапаны қамтамасыз ету оқу қызметінің нәтижелеріне және ең төменгі стандарттарға сәйкестеніп бағдарланып қана қоймай, оқыту бағдарламаларын, әдістері мен құралдарын үнемі жетілдіру үшін ішкі әлеуетті дамытуға ықпал етуі тиіс.

207. Педагогикалық білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесінің тиімділігін мониторингілеу ҰБДҚ-да көрсетілетін педагогикалық білім берудің тиісті статистикалық деректерін, индикаторлары мен көрсеткіштерін талдау және тексеру арқылы жүзеге асырылады.

208. Педагогикалық білім берудің статистикалық деректері, индикаторлары мен көрсеткіштері педагог кадрларды даярлайтын ЖЖОКБҰ ҰБДҚ-ға енгізіледі.

11. Аккредиттеу органдары үшін сапаны қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық

209. Аккредиттеу органдары өз қызметін білім беру ұйымдарын сыртқы бағалау бойынша (институционалдық, мамандандырылған) осы Нұсқаулыққа, аккредиттеу органына қойылатын талаптарға және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 1 қарашадағы № 629 бұйрығымен бекітілген аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік аккредиттеу органдарын тану қағидаларына, және өз мақсаттары мен стратегиялық міндеттеріне байланысты сапаны қамтамасыз ету саласындағы халықаралық ұсынымдар мен стандарттарды ескере отырып жүзеге асырады.

210. Аккредиттеу органдарының қызметі республикалық аккредиттеу кеңесімен реттеледі.

211. Аккредиттеу органдарының қызметін жүзеге асыруға заңдық тіркеуі және оларды аккредиттеу жөніндегі орган ретінде ресми тануды, оларды аккредиттеу органына қойылатын Талаптарға және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 1 қарашадағы № 629 бұйрығымен бекітілген аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік органдарды тану қағидаларына сәйкес білім беру саласындағы уәкілетті органның 1-тізіліміне енгізу арқылы жүзеге асырылады.

212. Тануды және 1 Тізіліміне енгізу туралы өтінішті бергенде аккредиттеу органдары белгіленген тәртіппен талаптарды сақтау және өз қызметінде осы Нұсқаулықты қолдану туралы өздеріне автоматты түрде міндеттеме қабылдайды.

213. Аккредиттеу органдарының қызметі:

1) адекватты келесі рәсімдерді енгізуге және үздіксіз процесс ретінде сапаны қамтамасыз ету жүйесін қарауға бағытталған;

2) қоғам, мемлекеттік құрылымдар, субъектілер, тұтынушылар тарапынан қызығушылық, сенім мен құрмет тудыру үшін ашық және есепті.

214. Аккредиттеу органдары аккредиттеу бойынша өз қызметінің турашылдығы үшін жауапты болады және турашылдыққа қатер төндіруі мүмкін кез келген коммерциялық, қаржылық немесе өзге де қысымға жол бермеуге тиіс.

215. Аккредиттеу органдары қоғамға және барлық мүдделі тараптарға олардың шешімдеріне сенуге болатындығына кепілдік беруге тиіс және білім беру ұйымдары мен академиялық қоғамдастық арасында ғана емес, жалпы

қоғамда да өзінің беделі мен танымалдығын арттыру үшін шаралар қабылдауға тиіс.

216. Қоғамның жариялылығын, ашықтығын, объективтілігін, жан-жақтылығын, есеп беруін және хабардар болуын қамтамасыз ету мақсатында аккредиттеу органдарының қызметіне барлық мүдделі тараптар олардың жұмысына және басқаруға қатысуға енгізіледі.

217. Аккредиттеу органдарының өз қызметін жүзеге асыру үшін қажетті және жеткілікті адами және қаржылық ресурстары бар.

218. Аккредиттеу органдары сапаны қамтамасыз етуді және сапа мәдениетін ұстанады, сапаны сырттай қамтамасыз ету бойынша тұрақты қызмет жүргізеді. Бұл үшін олардың миссиясының ажырамас бөлігі болып табылатын түсінікті және нақты мақсаттар мен міндеттер бар.

219. Аккредиттеу органдары тәуелсіз болып табылады және дербес әзірленген меншікті стандарттар мен сапаны қамтамасыз ету рәсімдері негізінде дербес әрекет етеді.

220. Аккредиттеу органы аккредиттеуге өтінім берген білім беру ұйымын аккредиттеу бойынша өзінің мүмкіндіктерін, оның қызмет бейінін, білім беру бағдарламаларын, сондай-ақ өзінің саясаты мен рәсімдерін, өзінің құзыреттілігін және аккредиттеуді жүргізу мен шешімдер қабылдау үшін қолайлы персоналдың қолжетімділігін ескере отырып талдауға тиіс.

221. Мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеуді жүргізу үшін аккредиттеу органдарының тиісті бейіндегі аккредиттеу органдарының салалық қауымдастықтарында (желілерінде) (мысалы, медициналық білім беру бағдарламаларын аккредиттеу үшін – Дүниежүзілік медициналық білім беру Федерациясында немесе медициналық білім беру жөніндегі өзге де желілерде, инженерлік білім беру бағдарламаларын аккредиттеу үшін – инженерлік білім беруді аккредиттеу жөніндегі Еуропалық желіде немесе өзге де желілерде толық мүшелігі болуға тиіс инженерлік білім беру бойынша желілер, т.б.).

222. Аккредиттеу органдары сыртқы бағалау рәсіміне тиісті білім беру деңгейлері саласындағы сертификатталған сарапшыларды ғана тартуды және олардың әдеп кодексін сақтауын, сондай-ақ аккредиттелетін ұйымның қызметіне байланысты мүдделер қақтығысының және ақпараттың құпиялылығы қағидатының болмауын қамтамасыз етеді.

223. Сапаны сырттай қамтамасыз ету процедурасын жүргізу кезінде сапаны ішкі қамтамасыз ету процестерінің тиімділігі, сапа мәдениетін қалыптастыру міндетті түрде ескеріледі.

224. Аккредиттеу органдары білім беру ұйымдарының мүдделерін қорғау және шешімдер қабылдаудың әділ процесін қамтамасыз ету мақсатында сапаны сырттай қамтамасыз ету рәсімін объективті, ашық және есеп беруге міндетті.

225. Сапаны сырттай қамтамасыз ету регламентінің бір бөлігі шағымдар мен апелляцияларды беру рәсімдері болуы тиіс және олар қолжетімді болуы және білім беру ұйымдарының назарына жеткізілуі тиіс. Шағымдарды қарау

процедурасы білім беру ұйымдарына сыртқы бағалау процесіне немесе осы процесті жүргізген адамдардың әрекеттеріне келіспейтіндіктерін білдіруге мүмкіндік береді.

226. Аккредиттеу органдары педагогикалық білім беру үшін арнайы стандарттар немесе нұсқаулықтар әзірлеуі тиіс.

Мұғалімдерді даярлау бағдарламаларын және (немесе) педагогикалық жоғары оқу орындарын аккредиттеуге арналған стандарттар немесе нұсқаулық қағидаттары «Педагог» кәсіби стандартымен, білім берудің тиісті деңгейлерінің МЖБС-мен, сондай-ақ оқушылардың оқу қызметінің күтілетін нәтижелерімен келісілуі тиіс.

Негізгі құрауыштарға бағдарламаларды ұйымдастыру, академиялық мазмұн (пәндік мазмұнды, педагогикалық зерттеулерді, оқу практикумын қоса алғанда), сабақ беру, оқыту және зерттеу (мысалы, оқыту әдістемелері, оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау), сондай-ақ білім беру ұйымдары (мысалы, мектептер) арасындағы әріптестік жатады.

227. Педагогикалық білім беруді аккредиттеу стандарттары студенттерді мұғалім мамандығына дайындайтын жеке білім беру бағдарламаларына назар аударуы керек. Әрбір білім беру бағдарламасында өзіндік қабылдау талаптары, оқыту немесе оқыту стратегиясы және бағалау, сондай-ақ ұлттық біліктілік шеңберінің талаптары болуы мүмкін. Бұл мұғалімнің кәсіби үміттерін сақтауды қамтамасыз етеді.

228. Аккредиттеу нәтижелері осы Нұсқауықтың «Педагогикалық білім беру сапасын ішкі қамтамасыз ету жүйесі» бөлімінде көрсетілген стандарттардың педагогикалық ЖОО-да тиімді қолданылуын қамтамасыз етуі және оның сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесінің тиімділігіне баға беруі тиіс.

229. Аккредиттеу органдары өздері аккредиттеген білім беру ұйымының лицензиясы және (немесе) аккредиттелген білім беру бағдарламасының лицензияға қосымшасы қайтарып алынған жағдайда туындайтын жүргізілген аккредиттеу нәтижелері үшін ортақ жауаптылықта болады.

230. Аккредиттеу органдары сапаны сырттай қамтамасыз ету жөніндегі есептерді тұрақты түрде жариялайды, тиісті ақпаратты білім беру саласындағы уәкілетті органның 1, 2 және 3-тізілімдеріне ұсынады.

231. Аккредиттеу органы жылына бір рет жүргізілген аккредиттеу рәсімдеріне, өзін-өзі бағалау жөніндегі есептерге мұқият талдау жүргізеді, оның нәтижелері бойынша институционалдық, ұлттық және халықаралық контексте сапаны қамтамасыз ету саясаты мен процестерін жетілдіру, орын алған мәселелерді анықтау, осы ақпаратты пайдалану мақсатында есептерді қалыптастырады және жариялайды.

232. Аккредиттеу органдары білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесін дамытуға қатысады және сапа мәдениетін дамыту мәселелері бойынша семинарлар, форумдар, мастер-кластар және өзге де іс-шаралар өткізеді.